

**Raziskava o gospodarskem in poslovnem okolju, poslovni etiki in neuradnih
plačilih na Slovenskem**

Pripravila: Ninamedia, d.o.o.
Naročnik: Urad vlade RS za preprečevanje korupcije

Ljubljana, oktober 2002

1. POVZETEK

Raziskava med vodilnimi delavci slovenskih podjetij je pokazala, da je korupcija hipotetično precej večji problem, kot pa njeno udejanjane v praksi, kar je precej podobno raziskavi, ki je bila narejena na splošni populaciji. Izkušnje s korupcijo naj bi imeli pogosteje vodstveni delavci v malih podjetjih, najmanj pa v velikih sistemih. Poglejmo po vrsti nekaj temeljnih ugotovitev:

- Ocena stanja slovenskega gospodarstva je v mejah zadovoljivega.
- Korupcija v Sloveniji je med podjetniki ocenjena kot razmeroma velik problem. Takšnega mnenja so pretežno vodilni delavci iz malih in srednjih podjetij.
- Pogoji financiranja so za večino podjetnikov še znosna ovira, še manj težav imajo na področju zagotavljanja infrastrukture, skoraj tretjina pa jih ima težave s cenami najemnin in nakupom zemljišč. Slednje predstavlja težavo predvsem malim podjetjem.
- Davki so precej hudo breme za naše podjetnike, nekoliko manjši problem pa jim predstavljata zakonska regulativa in delovanje sodstva. Tudi s političnimi razmerami se naši podjetniki pretirano ne obremenjujejo.
- Inflacija in menjalni tečaj tolarja skrbita nekaj več kot četrtno naših podjetnikov, predvsem anketirance iz velikih podjetij.
- Korupcija v javnem sektorju skrbi dobro petino anketirancev, najbolj anketirance iz srednjih podjetij.
- Bančna birokracija ne predstavlja prav hude ovire našim podjetnikom, nekoliko več težav imajo z njo vodstveni delavci v manjših podjetjih, zahteve bančnih uradnikov po dodatnih plačilih pa je, kot veliko oviro, ocenilo 8,7 odstotka anketiranih. Istočasno pa je skoraj tretjina anketiranih kot veliko oviro ocenila zahteve bank po dodatnih jamstvih, kar je največji problem za majhna podjetja.
- Potreba po osebnih povezavah z bančniki ne predstavlja posebno velikega problema, podobno velja za dostop do tujih bank, nekoliko večji problem pa predstavlja dostop do finančnih virov za investicije ter dostop do virov financiranja izvoza, kar je praviloma večji problem za manjša podjetja.
- Dostop do virov financiranja leasinga je skoraj zanemarljiv problem, kar pa ne velja za dostop do dolgoročnih bančnih kreditov, s katerim imajo težave v četrtini manjših podjetij.
- Anketirancev, ki so izjavili da morajo podjetja običajno izplačati nekaj dodatnih neuradnih plačil, je nekaj več kot četrtnina. Največ takšnih je med anketiranci iz srednjih podjetij. Petina anketirancev je prepričanih, da podjetja praviloma že vnaprej

poznajo znesek, ki ga morajo nameniti za neuradna plačila. Največ takšnih je med predstavniki manjših podjetij.

- Večina anketiranih ne ve, kako potekajo neuradna plačila, med velikimi podjetji je o tem »najmanj vedenja«. Med podjetniki manjših podjetij, pa je med tistimi, ki to vedo, največ takšnih, ki trdijo, da se vnaprej ve, kako in koliko plačati.
- Velika večina podjetnikov o neuradnih plačilih ne ve nič, ali pa menijo, da tega problema ni. Med tistimi, ki problem poznajo, pa je največ anketirancev, ki menijo, da neuradna plačila znašajo do 2 odstotka od pogodbene vrednosti, nekoliko manj pa je takšnih, ki so prepričani, da neuradna plačila znašajo do 10 odstotkov.
- Politični pritiski v splošnem ne vplivajo za poslovanje bank, o korupciji poslancev pri sprejemanju zakonov govori četrtnina anketiranih, to omenja nekoliko več anketirancev iz manjših podjetij, podobno pa je ocenjevanje problema korupcije vladnih funkcionarjev pri oblikovanju zakonov – malenkost več je anketirancev, ki govorijo o korupciji na tem področju. Nekoliko več poslovnežev (tretjina) je izjavilo, da korupcija javnih uslužbencev vpliva na pridobivanje poslov, kar pa je izrazit problem v očeh manjših podjetnikov.
- Korupcija davčnih uradnikov je v odnosu na prej navedene kategorije skoraj zanemarljiva, saj jo navaja le nekaj več kot desetina anketiranih, med njimi pa je največ anketirancev iz manjših podjetij.
- Korupcija javnih uslužbencev pri oddaji javnih naročil je problem, ki bremeni skoraj 30 odstotkov anketiranih, izrazito ga poudarjajo predstavniki manjših podjetij. Korupcija sodnikov in odvetnikov se giblje pod 15 odstotki in sodi med manjše probleme, ki jih v tem kontekstu navajajo podjetniki.
- Patronaža in nepotizem so precej hud problem, s katerim se srečujejo naši podjetniki, še posebej v majhnih podjetjih. Četrtnina podjetnikov je izpostavila problem financiranja političnih strank.
- Nekaj manj kot tretjina anketiranih meni, da korupcija do neke mere koristi razvoju njihovega podjetja in razvoju slovenskega in svetovnega ekonomskega sistema.
- Skoraj polovica anketiranih je prepričanih, da je korupcija neizbežni del slovenskega ekonomskega sistema, kar je nekoliko v nasprotju z empiričnimi izkušnjami, saj ta občutek precej presega realno zaznavo koruptivne dejavnosti. Še nekoliko več anketirancev meni, da je korupcija neizbežni del svetovnega ekonomskega sistema.
- Etični kodeks je sprejelo nekaj manj kot petina podjetij, malenkost manj pa ga še namerava sprejeti. Etično izobraževanje menedžerjev je za skoraj polovico anketiranih priložnost za preseganje problemov povezanih s korupcijo, še več pa jih je prepričanih, da bi temu koristila učinkovita kontrola menedžerjev, pa tudi zaostrena regulativa. Spontana sprememba pravil delovanja bi bila učinkovita za

dobrih 40 odstotkov anketiranih, aktivno uvajanje etične klime pa spodbuja skoraj 60 odstotkov anketiranih.

Raziskavo ocenjujemo kot povsem uspelo, glede na zastavljene cilje. Pri izvedbi raziskave smo sicer naleteli na relativno skromno pripravljenost anketirancev na sodelovanje. Kljub prizadevanju, da bi ustvarili maksimalen občutek, da gre za anonimno poizvedovanje, smo mnenja, da del anketirancev ni odgovarjal povsem iskreno. To ugotovitev utemeljujemo na dejstvu, da je manj anketirancev govorilo o lastnih koruptivnih izkušnjah, kot pa o občutku, da ta problem v družbi obstaja. Naš predlog je, da se podobna raziskava opravi v doglednem času na nekoliko večjem vzorcu ter da se za njeno izvedbo zagotovi daljši čas in več sredstev, kar bi nam omogočilo uporabo metod, ki bi pri sogovorniku zagotovile popolno zaupanje in bolj iskrene odgovore na vprašanja.

KAZALO

1. POVZETEK	1
2. UVOD	5
3. ANKETA O GOSPODARSKEM IN POSLOVNEM OKOLJU, POSLOVNI ETIKI IN NEURADNIH PLAČILIH NA SLOVENSKEM	6

2. UVOD

Raziskavo o gospodarskem in poslovnem okolju, poslovni etiki in neuradnih plačilih na Slovenskem, smo v agenciji Ninamedia izvajali med 26. septembrom in 30. oktobrom 2002. Iz Poslovnega informatorja republike Slovenije smo izbrali seznam podjetij, ki smo ga v sodelovanju z naročnikom omejili glede na dejavnost podjetij (pri čemer smo upoštevali le podjetja, ki se ukvarjajo s profitno dejavnostjo). V nadaljevanju smo seznam razdelili na tri ločene podvzorce, pri čemer smo za dejavnost določili velikost podjetja glede na število zaposlenih. Tako smo določili:

- mala podjetja: od 5 do 49 zaposlenih
- srednja podjetja: od 50 do 250 zaposlenih
- velika podjetja: nad 250 zaposlenih ter banke in zavarovalnice

Iz omenjenega seznama smo naključno izbirali podjetja in jih poklicali po telefonu. Telefonski pogovor je potekal po vnaprej pripravljenem scenariju: vzpostavili smo kontakt z vodilno osebo (generalni direktor, direktor, pomočnik direktorja, komercialni direktor, finančni direktor) in ji predstavili projekt ter zaprosili za sodelovanje. Glede na želje anketirancev, smo se dogovorili za izvedbo ankete po telefonu, po pošti, preko faksa ali preko elektronske pošte.

V prvi fazi smo kontaktirali 820 podjetij. V 216 podjetjih v času izvajanja ankete ni bil nihče od vodilnih dosegljiv, v 251 podjetjih so odklonili sodelovanje v anketi. Iz 53 podjetij, kljub dogovoru nismo pravočasno dobili odgovora, tako da smo opravili nadomestno anketiranje. Vse anketirance, ki nam niso pravočasno vrnilo izpolnjenega vprašalnika, smo ponovno poklicali, nekatere tudi večkrat. Med 300 realiziranimi anketami je bilo opravljenih 109 anket po pošti, 13 po faksu, 31 po elektronski pošti in 147 po telefonu.

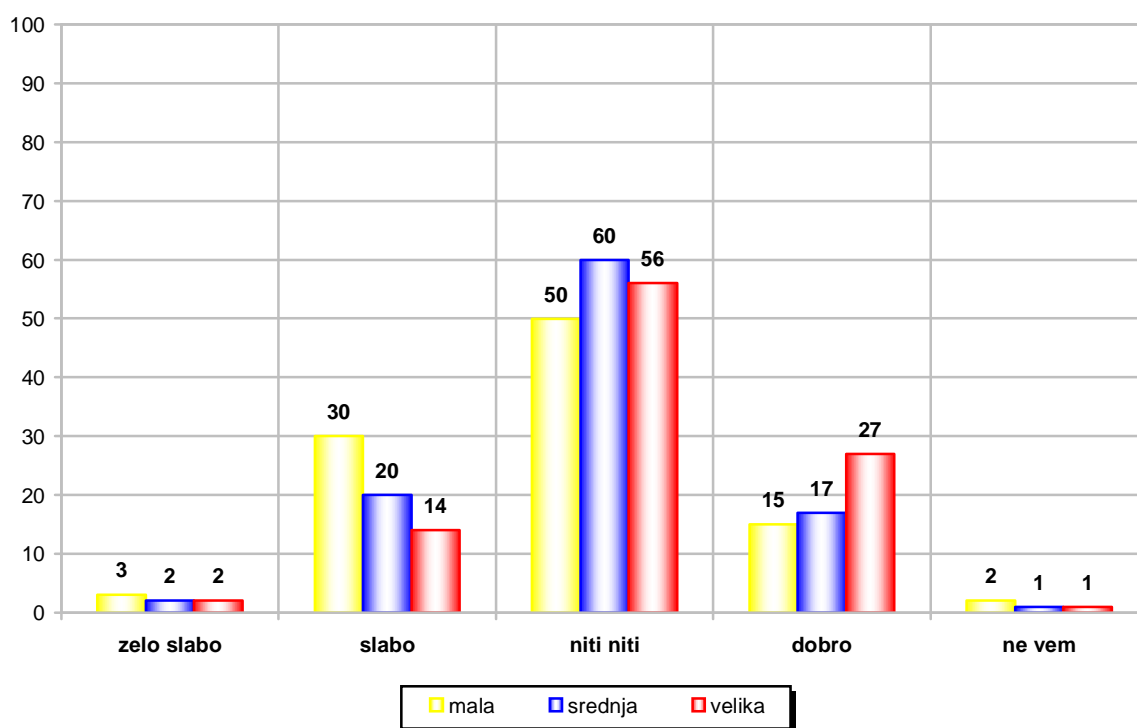
Obdelava podatkov je bila izvedena na programski opremi SPSS, verzija 9.0.

3. ANKETA O GOSPODARSKEM IN POLOVNEM OKOLJU, POSLOVNI ETIKI IN NEURADNIH PLAČILIH NA SLOVENSKEM

Rezultate ankete med zaposlenimi smo predstavili s frekvenčnimi porazdelitvami po posameznih vprašanjih, grafično upodobitvijo in interpretacijo ter povezanostjo posameznih vprašanj glede na dejavnost podjetij.

Ali nam lahko na lestvici ocenite, kakšno je po vašem mnenju trenutno stanje slovenskega gospodarstva?

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo slabo	3	2	2	7	2,3
slabo	30	20	14	64	21,3
niti slabo niti dobro	50	60	56	166	55,3
dobro	15	17	27	59	19,7
zelo dobro	-	-	-	-	-
ne vem, ne morem oceniti	2	1	1	4	1,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>
<i>povprečne ocene</i>	<i>2,79</i>	<i>2,93</i>	<i>3,10</i>	<i>2,94</i>	

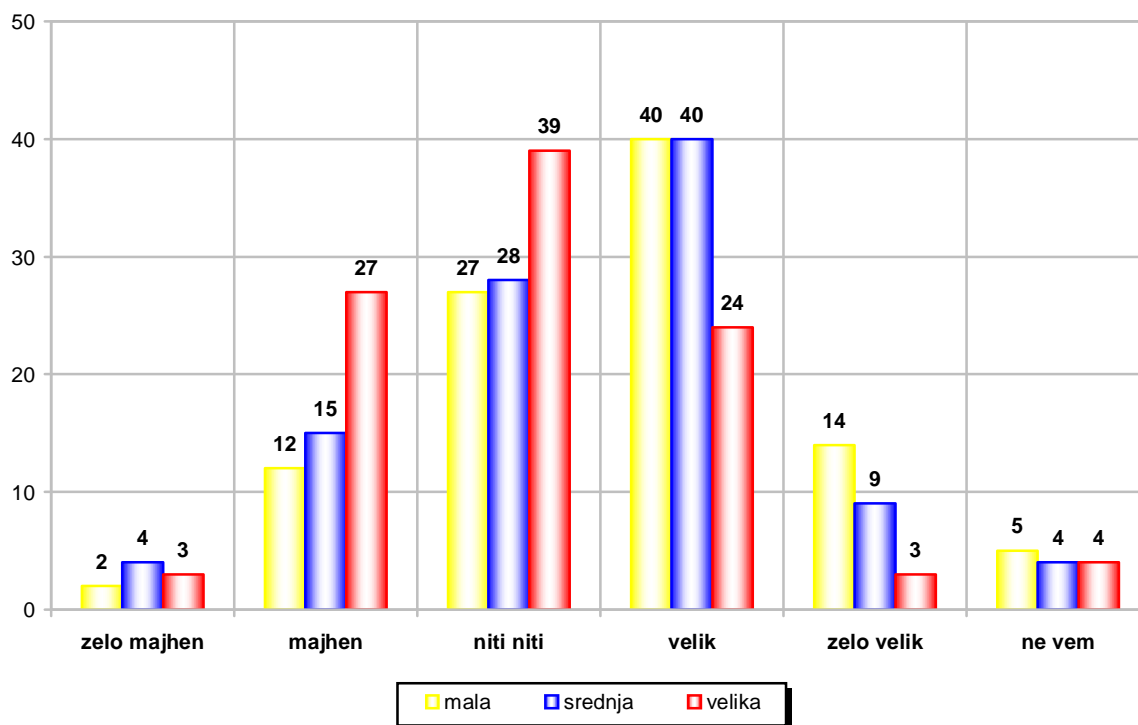

Vodilni delavci v podjetjih so stanje slovenskega gospodarstva ocenili s povprečno oceno 2,94. Več kot polovica vseh anketiranih podjetij (55,3 %), je stanje slovenskega

gospodarstva ocenila kot »niti dobro, niti slabo«. Deleži navedb tega odgovora so podobni tudi glede na dejavnost podjetij. Odgovor »niti niti« je namreč izbrala več kot polovica (58,2 %) vodilnih znotraj podjetij v proizvodni, obdelovalni in predelovalni dejavnosti, kar 61,5 % vodilnih v podjetjih, ki se ukvarjajo z oskrbovanjem z električno energijo, plinom in vodo, podobni deleži veljajo tudi za vodilne v podjetjih, ki se ukvarjajo z gradbeništvom, trgovino ter nepremičninami, poslovnimi storitvami in najemom. Slaba četrtnina (23,6 %) jih pravi, da je naše gospodarsko stanje slabo ali zelo slabo. Za odgovor »zelo slabo« se je opredelilo le 7 vodilnih, medtem ko le slaba petina (19,7 %) ocenjuje gospodarsko stanje kot dobro. Med njimi je nekoliko več velikih podjetij. Zanimivo je, da nobeno podjetje ni ocenilo stanja slovenskega gospodarstva z najvišjo oceno – zelo dobro.

Ali nam lahko na lestvici od 1 do 5 ocenite, kako velik problem se vam zdi korupcija v današnji Sloveniji?

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo majhen problem	2	4	3	9	3,0
majhen problem	12	15	27	54	18,0
niti velik niti majhen problem	27	28	39	94	31,3
velik problem	40	40	24	104	34,7
zelo velik problem	14	9	3	26	8,7
ne vem, ne morem oceniti	5	4	4	13	4,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

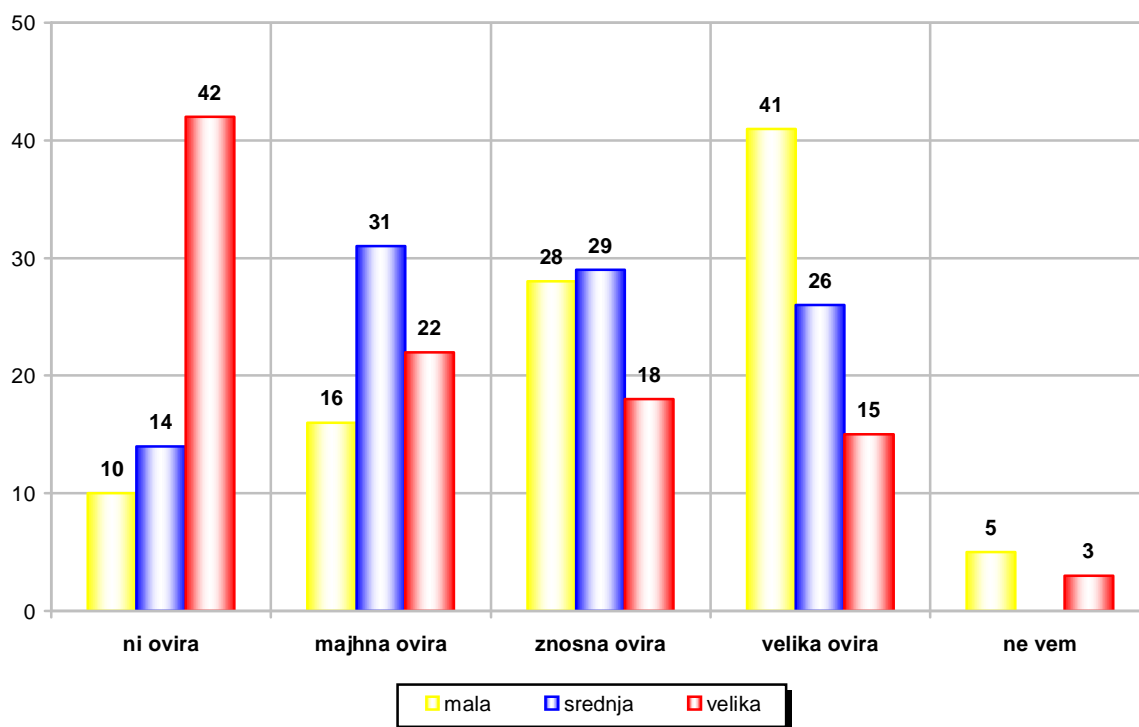

Skoraj polovica (43,3 %) vseh anketiranih vodilnih delavcev v podjetjih meni, da je korupcija v Sloveniji zelo velik ali velik problem, slaba tretjina (31,3 %) meni, da korupcija ni niti majhen, niti velik problem, medtem ko le petina (21 %) pravi, da korupcija v splošnem ne predstavlja problema. Da korupcija predstavlja velik ali zelo velik problem, je v povprečju odgovorilo več vodilnih delavcev iz majhnih in srednjih podjetij.

Ali nam lahko na lestvici ocenite, kako problematični so za delovanje in rast vašega podjetja spodaj naštetih dejavnikov:

A. Pogoji financiranja:

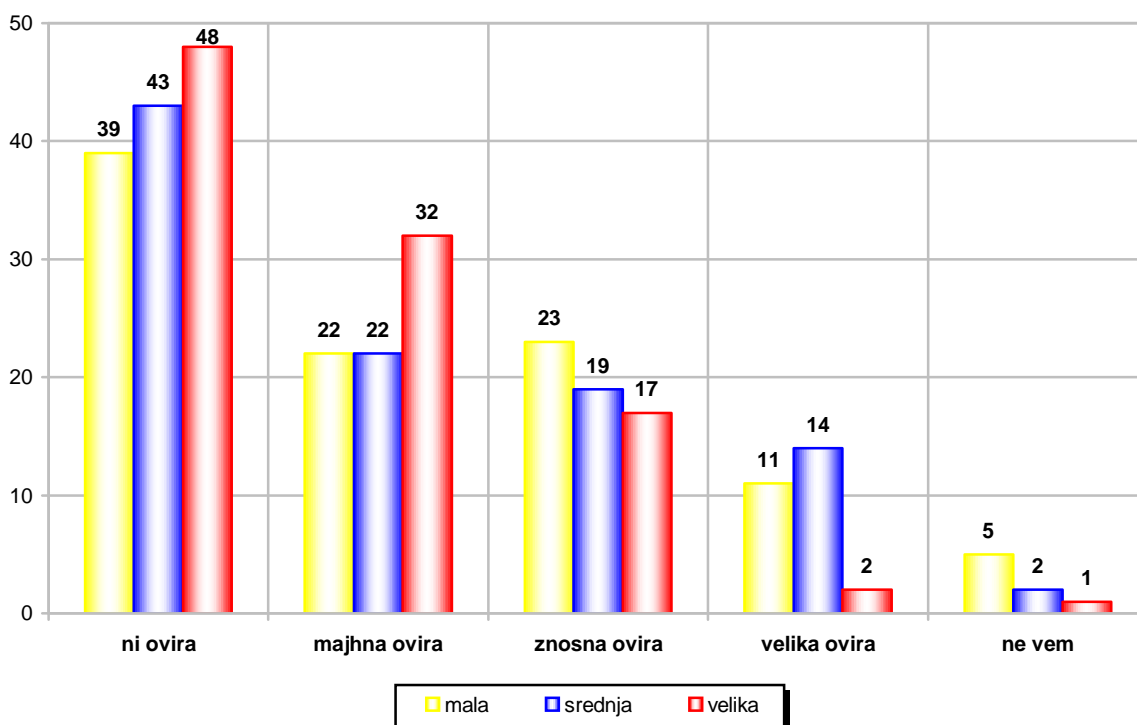
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	10	14	42	66	22,0
to je majhna ovira	16	31	22	69	23,0
to je še znosna ovira	28	29	18	75	25,0
to je velika ovira	41	26	15	82	27,3
ne vem, ne morem oceniti	5	-	3	8	2,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Pogoji financiranja ne predstavljajo nikakršne ovire dobri petini (22,6 %) podjetij, malce višji delež jih meni, da je to majhna ovira (23,6 %), četrtnini (25,7 %) je to še znosna ovira, slabi tretjini (28,1 %) pa ti pogoji predstavljajo veliko oviro. Iz zgornjega grafa je razvidno, da pogoji financiranja predstavljajo večji problem malim kot pa velikim podjetjem.

B. Zagotavljanje infrastrukture (telefonija, električna energija, voda, ceste):

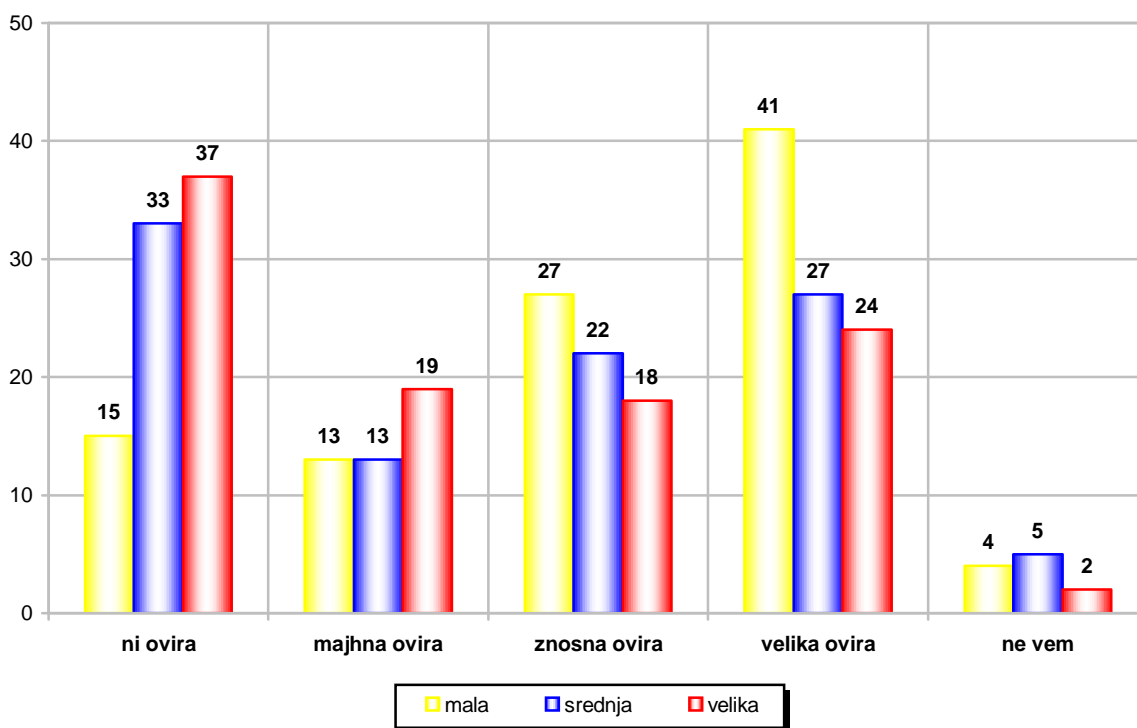
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	39	43	48	130	43,3
to je majhna ovira	22	22	32	76	25,3
to je še znosna ovira	23	19	17	59	19,7
to je velika ovira	11	14	2	27	9,0
ne vem, ne morem oceniti	5	2	1	8	2,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Zagotavljanje infrastrukture večini podjetij ne predstavlja večje ovire (da je to majhna ovira oz. sploh ni ovira, skupno meni kar 68,6 % podjetij). Slaba petina (19,7 %) pravi, da je to še znosna ovira, medtem ko le slaba desetina (9 %) meni, da pogoji financiranja predstavljajo veliko oviro. Pogoji financiranja ne predstavljajo ovire predvsem velikim podjetjem (za ta odgovor se je opredelilo kar 63 % vodilnih delavcev velikih podjetij), malce večje težave pa povzročajo manjšim podjetjem, kjer se je polovica anketiranih opredelila za odgovor »velika ovira«. Če upoštevamo frekvenčne porazdelitve glede na dejavnost podjetja, lahko omenimo, da se je za odgovor »velika ovira« opredelila tretjina vodilnih v podjetjih znotraj trgovinske dejavnosti, tretjina znotraj turistične dejavnosti in 35,3 % znotraj dejavnosti nepremičnin, poslovnih storitev in najema.

C. Cene najema in nakupa zemljišč ter poslovnih prostorov :

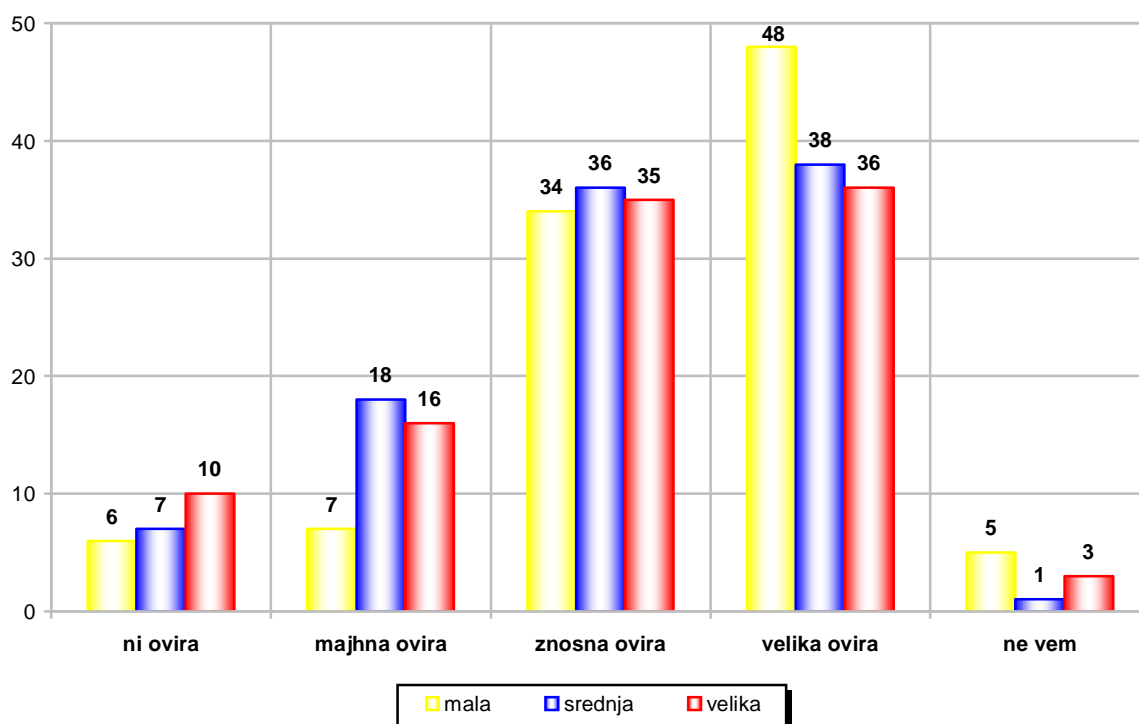
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	15	33	37	85	28,3
to je majhna ovira	13	13	19	45	15,0
to je še znosna ovira	27	22	18	67	22,3
to je velika ovira	41	27	24	92	30,7
ne vem, ne morem oceniti	4	5	2	11	3,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Cene najema in nakupa zemljišč ter poslovnih prostorov predstavljajo dokaj zaviralni dejavnik (najvišji delež – 30,7 odstotkov anketiranih se je opredelilo, da jim to predstavlja velik problem). 28,3 % jih meni, da to sploh ni ovira, dobra petina (22,3 %) anketiranih pa navaja, da jim to predstavlja še znosno oviro. Med tistimi, ki so navedli, da jim cene nakupa in najema zemljišč in poslovnih prostorov predstavljajo velik problem, spet prevladujejo majhna podjetja, med tistimi, ki jim naveden dejavnik ne predstavlja nikakršne ovire, pa je več velikih podjetij.

D. Davki:

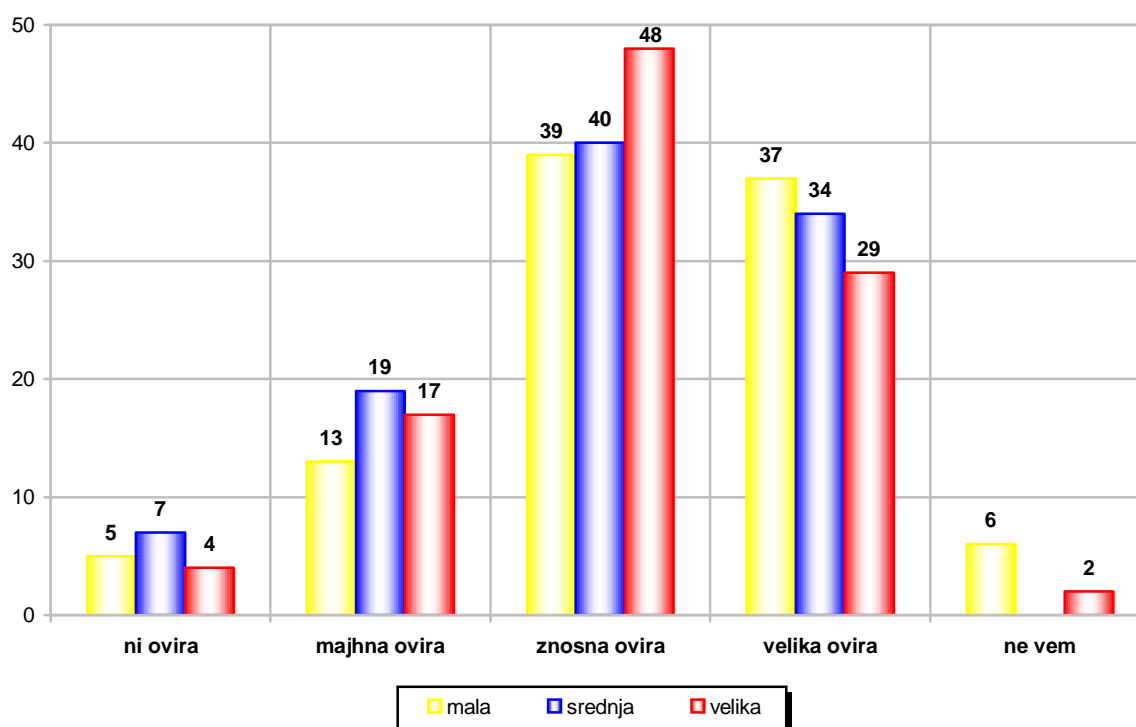
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	6	7	10	23	7,7
to je majhna ovira	7	18	16	41	13,7
to je še znosna ovira	34	36	35	105	35,0
to je velika ovira	48	38	36	122	40,7
ne vem, ne morem oceniti	5	1	3	9	3,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Kar 40,7 % vseh vodilnih v podjetjih je navedlo, da davki predstavljajo veliko oviro za njihovo rast (med njimi je 39 odstotkov majhnih, 31 odstotkov srednjih ter 30 odstotkov velikih podjetij). Če gledamo frekvenčno porazdelitev odgovorov glede na dejavnost podjetij, lahko ugotovimo, da davki predstavljajo veliko oviro kar 42 % vseh podjetij znotraj proizvodne, obdelovalne in predelovalne dejavnosti, 44 % podjetij znotraj gradbeništva ter več kot polovici (53,8 %) podjetij, ki sodijo v dejavnost oskrbe z elektriko, plinom in vodo. Dodatnih 35 % jih navaja, da jim davki predstavljajo znosno oviro, tudi med njimi so deleži dokaj enakomerno porazdeljeni glede na velikost podjetja. Da jim davki sploh ne predstavljajo ovire, pa je navedlo 23 podjetij oz. 7,7 odstotkov.

E. Obstoječa zakonska in druga regulativa:

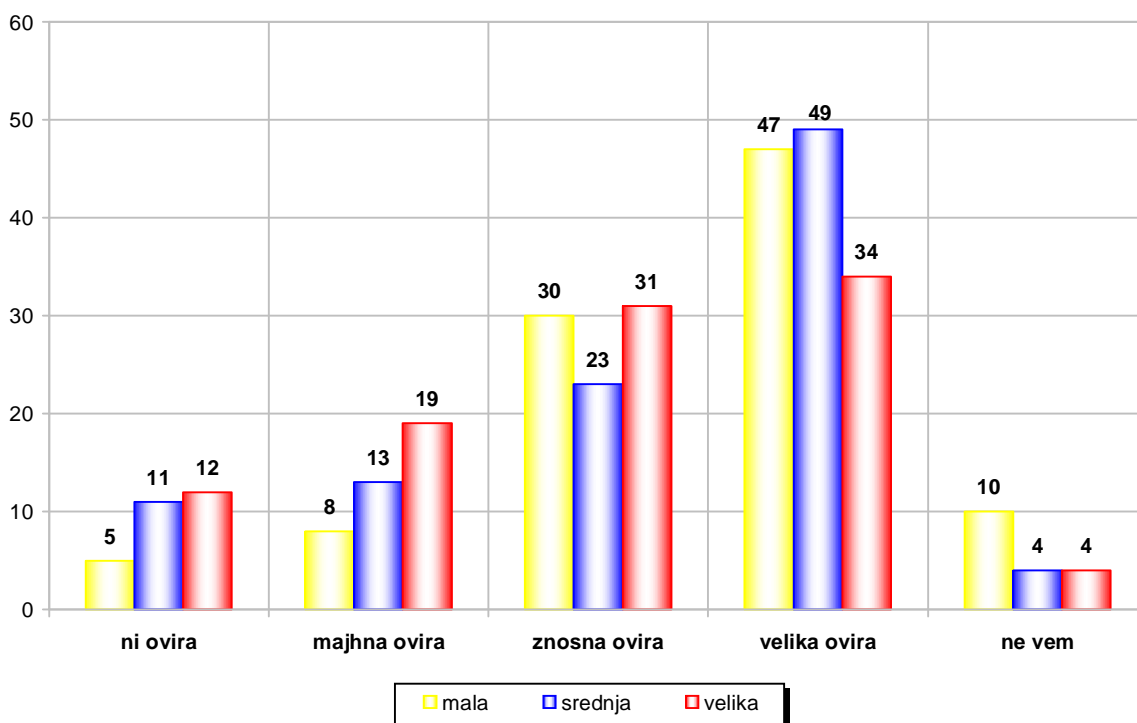
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	5	7	4	16	5,3
to je majhna ovira	13	19	17	49	16,3
to je še znosna ovira	39	40	48	127	42,3
to je velika ovira	37	34	29	100	33,3
ne vem, ne morem oceniti	6		2	8	2,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Obstoječa zakonska in druga regulativa ne predstavlja ovire oz. predstavlja le majhno oviro dobri petini podjetij (21,6 %). Med njimi je v povprečju malce več srednjih podjetij. 42,3 % anketiranih pravi, da je to še znosna ovira. Med njimi se je za ta odgovor opredelila slaba polovica (46,6 %) anketiranih vodilnih delavcev znotraj proizvodne, obdelovalne in predelovalne dejavnosti in dobra polovica (56 %) anketiranih znotraj gradbeništva. Tretjina (33,3 %) anketiranih pa meni, da jim tovrstna regulativa predstavlja veliko oviro. Med njim je v povprečju malce več malih podjetij (37 %). Za ta odgovor se je opredelilo 46,2 % anketiranih, ki sodijo v dejavnost oskrbe z elektriko, plinom in vodo, polovica tistih, ki sodijo v denarno in finančno posredništvo ter zavarovanja, ter 55,6 % podjetij znotraj dejavnosti nepremičnin, poslovnih storitev in najema.

F. Delovanje sodstva:

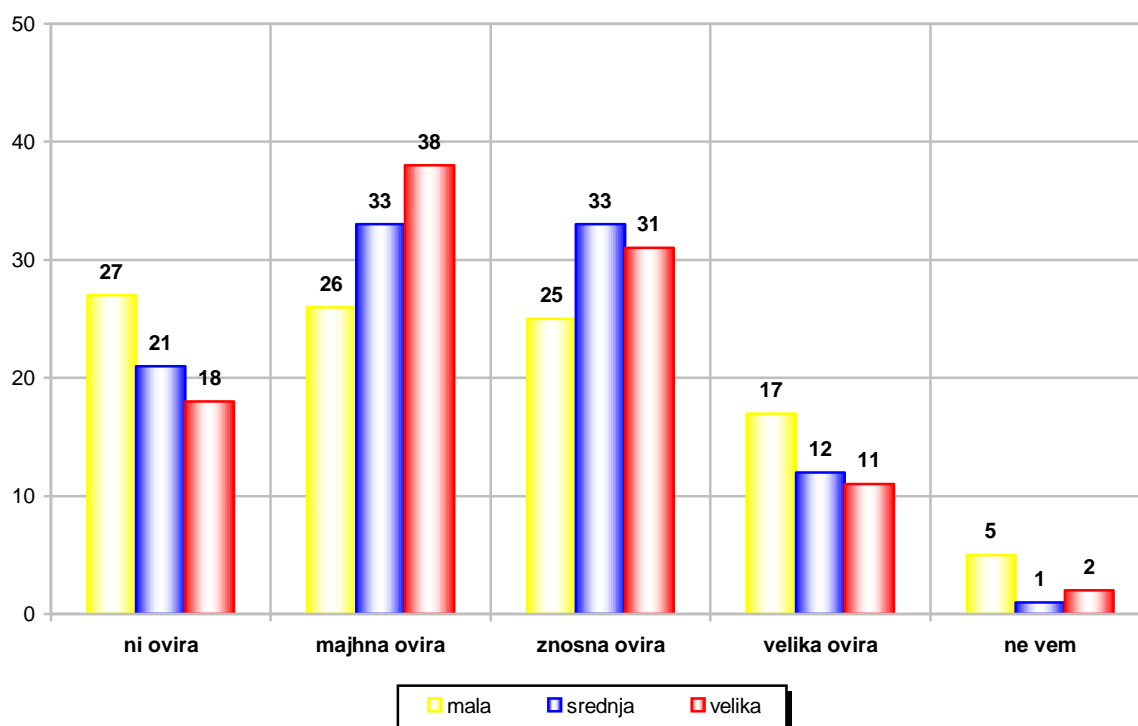
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	5	11	12	28	9,3
to je majhna ovira	8	13	19	40	13,3
to je še znosna ovira	30	23	31	84	28,0
to je velika ovira	47	49	34	130	43,3
ne vem, ne morem oceniti	10	4	4	18	6,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Delovanje sodstva predstavlja veliko oviro 43,3 odstotkom podjetij (med njimi je 36 odstotkov malih, 38 odstotkov srednjih ter 26 odstotkov velikih podjetij). Ob upoštevanju porazdelitve glede na dejavnost podjetja, lahko omenimo, da se je za omenjeni odgovor opredelila skoraj polovica (45,1 %) anketiranih znotraj proizvodne, obdelovalne in predelovalne dejavnosti, dobra polovica (52,3 %) znotraj trgovinske dejavnosti ter natanko polovica znotraj dejavnosti gradbeništva. Da jim delovanje sodstva predstavlja še znosno oviro, meni 28 % anketiranih, medtem ko se je za odgovor »ni ovira« opredelila le slaba desetina anketiranih (9,3 %).

G. Aktualne politične razmere:

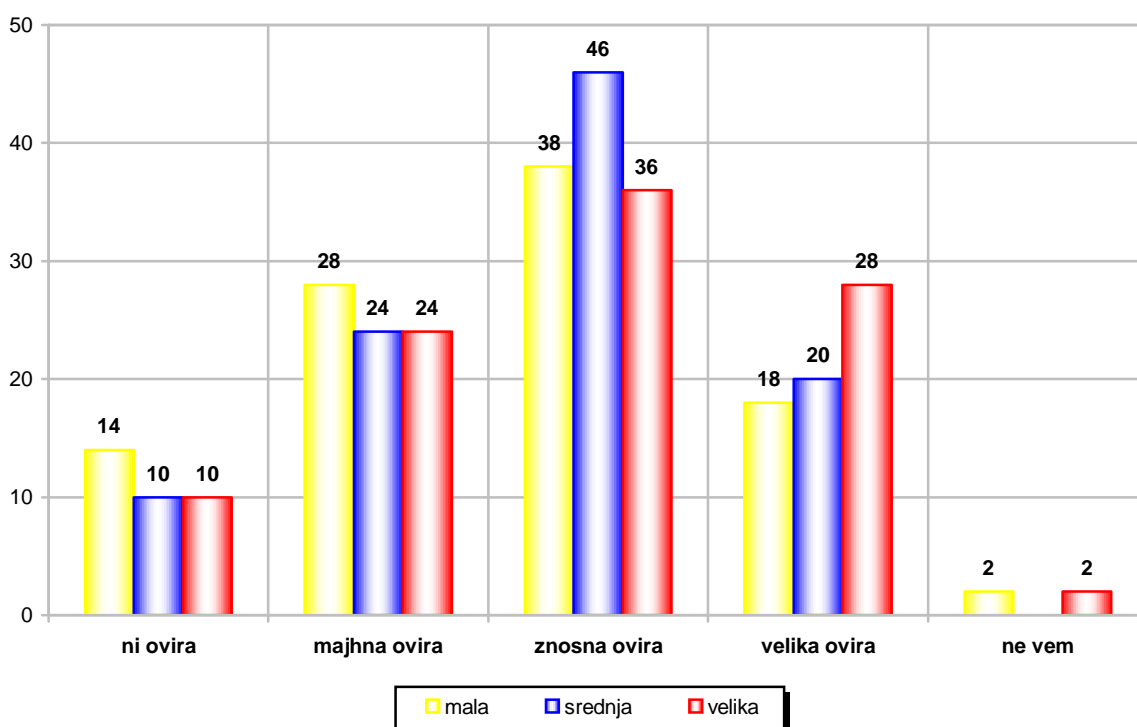
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	27	21	18	66	22,0
to je majhna ovira	26	33	38	97	32,3
to je še znosna ovira	25	33	31	89	29,7
to je velika ovira	17	12	11	40	13,3
ne vem, ne morem oceniti	5	1	2	8	2,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Aktualne politične razmere v splošnem ne predstavljajo podjetjem bistvene ovire, saj dobri petini (22 %) sploh ne predstavljajo ovire (med njimi je več majhnih podjetij – 40,9 %), slabi tretjini (32,3 %) predstavljajo le majhno oviro, med njimi pa je malce več velikih podjetij – 39,2 %. 29,7 % jih pravi, da jim aktualne politične razmere predstavljajo še znosno oviro. Med njimi nekoliko prevladujejo srednja podjetja (37,1 %) ter takšna podjetja, ki sodijo v gradbeniško in trgovinsko dejavnost. Da jim aktualne politične razmere predstavljajo veliko oviro, se je opredelilo le 13,3 % anketiranih. Med njimi pa rahlo prevladujejo anketirani iz malih podjetij (42,5 %).

H. Inflacija:

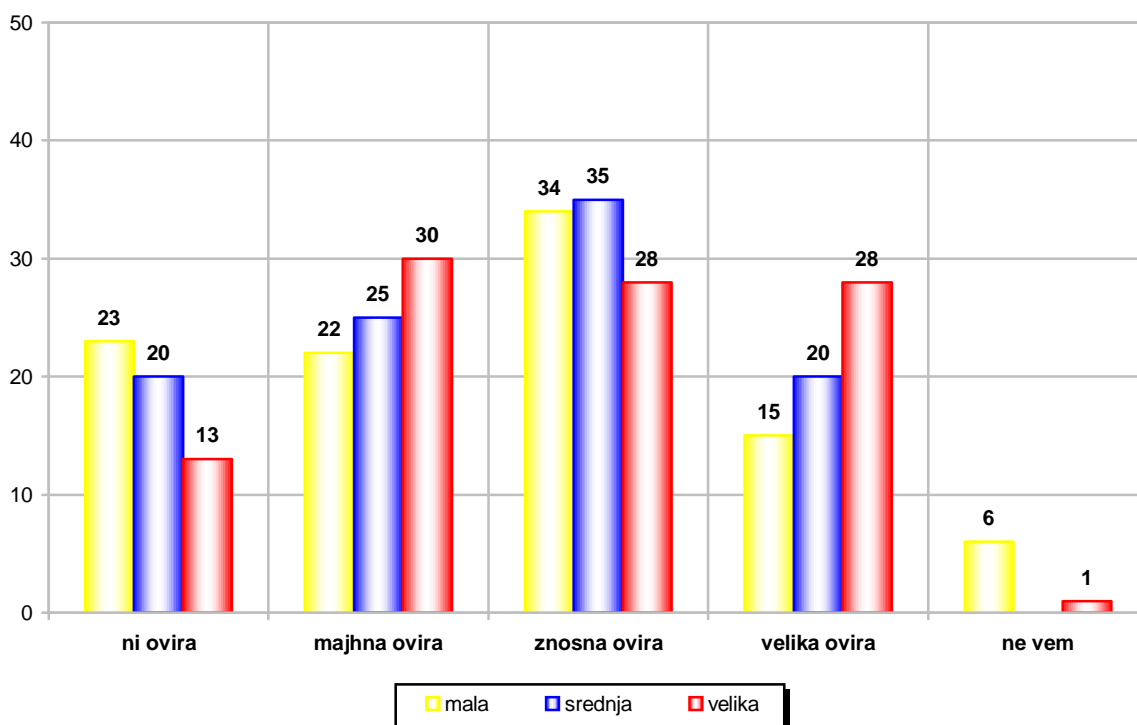
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	14	10	10	34	11,3
to je majhna ovira	28	24	24	76	25,3
to je še znosna ovira	38	46	36	120	40,0
to je velika ovira	18	20	28	66	22,0
ne vem, ne morem oceniti	2	-	2	4	1,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Na vprašanje, kolikšno oviro pri razvoju in rasti podjetij predstavlja inflacija, se je relativna večina anketiranih opredelila, da jim predstavlja še znosno oviro (40 %). Četrtnina jih meni, da je to majhna ovira (25,3 %) in dobra desetina (11,3 %) odgovarja, da inflacija sploh ni ovira. Inflacija predstavlja veliko oviro dobri petini podjetij (22 %). Med njimi rahlo prevladujejo velika podjetja (42,4 %).

I. Menjalni tečaj tolarja:

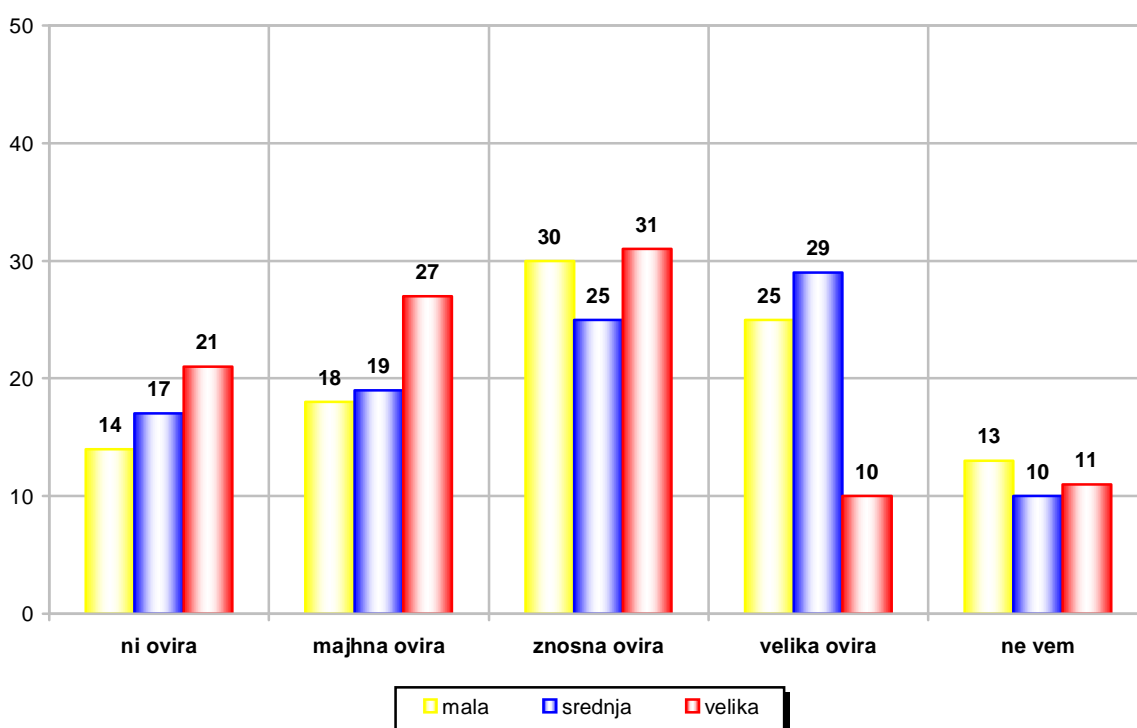
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	23	20	13	56	18,7
to je majhna ovira	22	25	30	77	25,7
to je še znosna ovira	34	35	28	97	32,3
to je velika ovira	15	20	28	63	21,0
ne vem, ne morem oceniti	6	-	1	7	2,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Da menjalni tečaj tolarja ni ovira, meni slaba petina anketiranih (18,7 %), med njimi prevladujejo mala podjetja (41 %). Četrtni podjetij predstavlja le majhno oviro, med katerimi pa je malce več velikih podjetij (39 %). Slaba tretjina anketiranih (32,3 %) se je opredelila, da jim menjalni tečaj tolarja predstavlja še znosno oviro, med njimi pa je malce več anketirancev iz srednjih podjetij. Veliko oviro predstavlja le petini podjetij (21 %), med njimi pa je več velikih podjetij (44,4 %).

J. Korupcija v javnem sektorju na splošno:

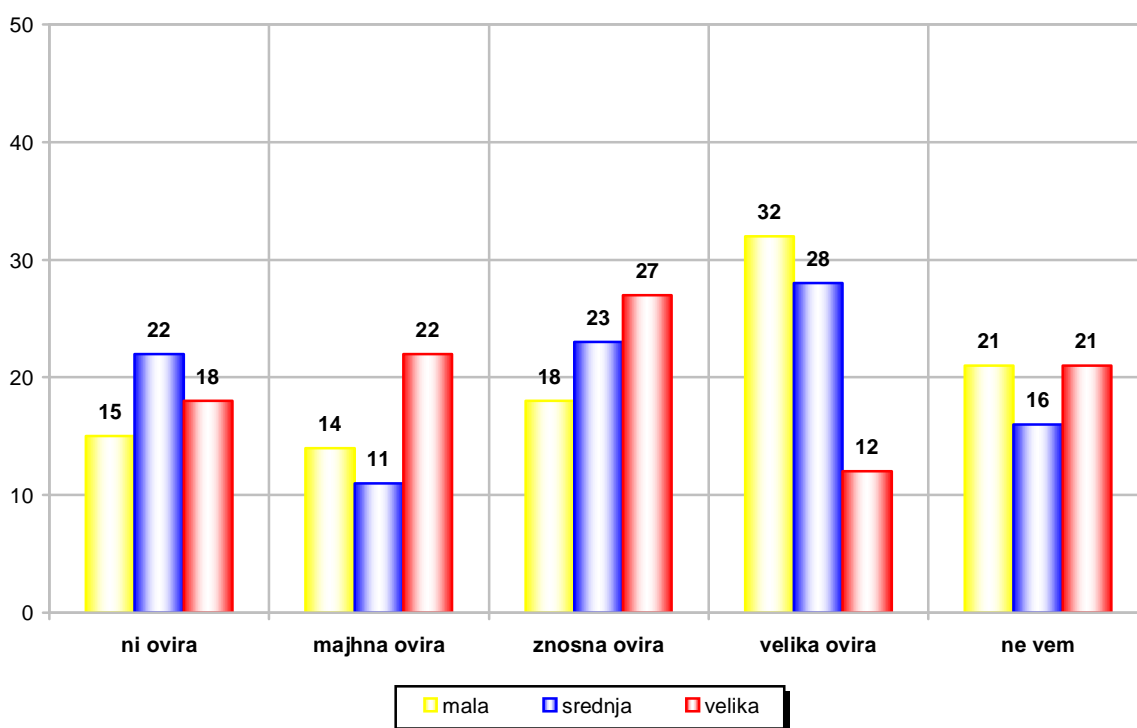
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	14	17	21	52	17,3
to je majhna ovira	18	19	27	64	21,3
to je še znosna ovira	30	25	31	86	28,7
to je velika ovira	25	29	10	64	21,3
ne vem, ne morem oceniti	13	10	11	34	11,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Tudi glede korupcije v javnem sektorju, se je relativna večina anketiranih vodilnih delavcev (28,7 %) opredelila, da jim predstavlja znosno oviro, med njimi je malce več anketirancev iz velikih podjetij, takšnih, ki se ukvarjajo z dejavnostjo proizvodnje, obdelave in predelave ter trgovino, popravilom motornih vozil in izdelkov široke porabe. Korupcija v javnem sektorju predstavlja veliko oviro petini anketiranih (21,3 %). Med njimi je spet malce več anketirancev iz srednjih podjetij ter podjetij znotraj dejavnosti gradbeništva.

K. Korupcija pri pridobivanju poslov preko postopkov javnega naročanja:

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	15	22	18	55	18,3
to je majhna ovira	14	11	22	47	15,7
to je še znosna ovira	18	23	27	68	22,7
to je velika ovira	32	28	12	72	24,0
ne vem, ne morem oceniti	21	16	21	58	19,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

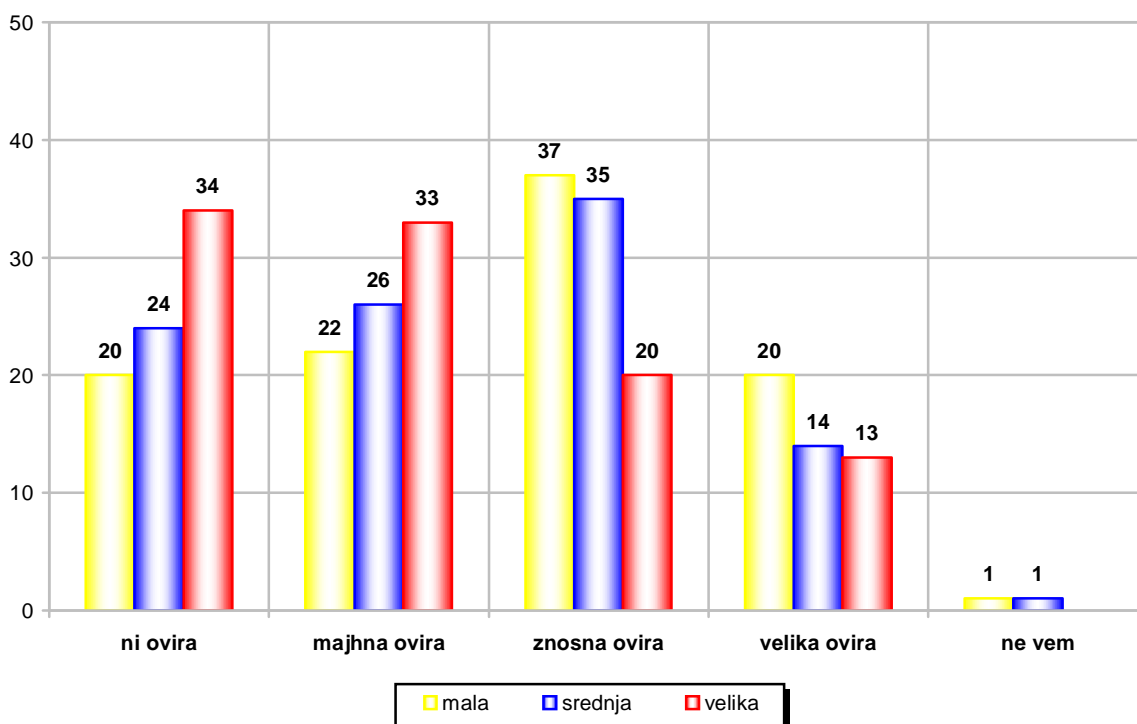

Tovrstna korupcija ne predstavlja ovire slabi petini podjetij (18,3 %). Med njimi je malce več srednjih podjetij. Da je to majhna ovira meni 15,7 % anketiranih, 22,7 odstotkov pa pravi, da jim predstavlja še znosno oviro. Med njimi je malce več anketirancev iz velikih podjetij (39,7 %). Korupcija pri pridobivanju poslov preko postopkov javnega naročanja predstavlja veliko oviro slabi četrtni anketiranih podjetij (24 %). Med njimi pa je malce več anketirancev iz malih podjetij ter podjetij, ki sodijo v trgovinsko dejavnost.

Ali nam lahko na isti lestvici ocenite, kako problematični so za delovanje in rast vašega podjetja spodaj našteti finančni dejavniki:

A. Bančna birokracija:

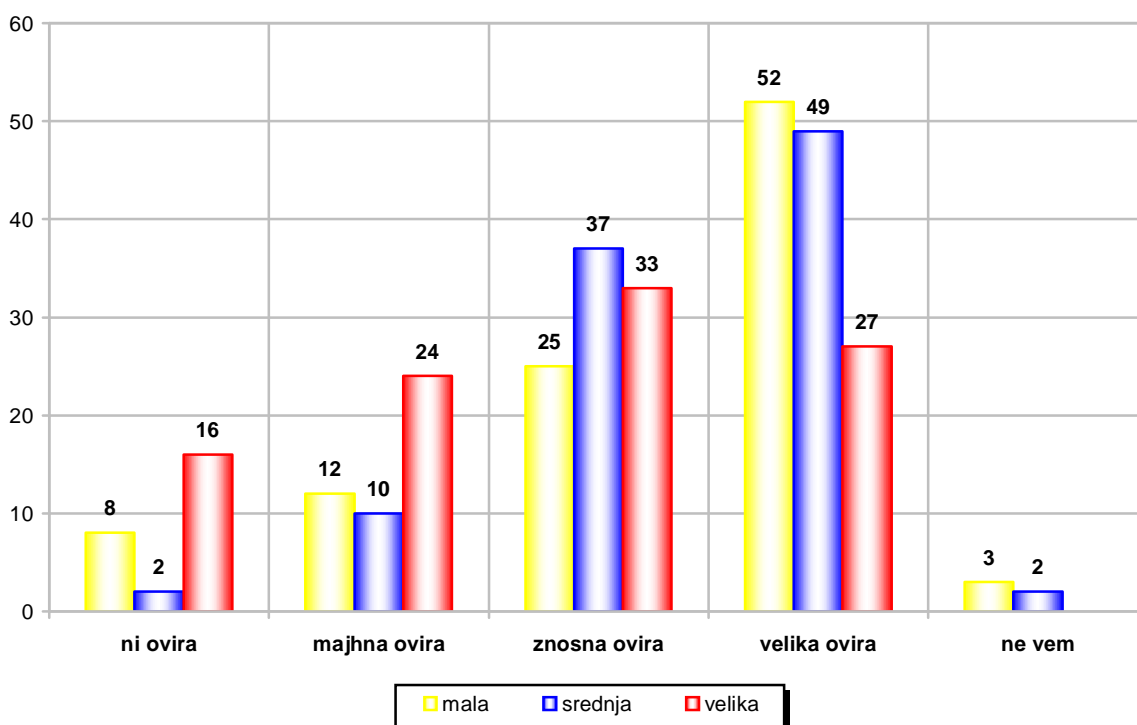
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	20	24	34	78	26,0
to je majhna ovira	22	26	33	81	27,0
to je še znosna ovira	37	35	20	92	30,7
to je velika ovira	20	14	13	47	15,7
ne vem, ne morem oceniti	1	1	-	2	0,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Kar dobra četrtnina (26 %) anketiranih meni, da bančna birokracija ne predstavlja nikakršne ovire pri njihovem razvoju in rasti, med njimi prevladujejo velika podjetja. Bančna birokracija predstavlja majhno oviro 27 odstotkom anketiranih, med katerimi spet prevladujejo anketiranci iz velikih podjetij. Večini anketiranih (30,7 %) pa omenjeni dejavnik predstavlja še znosno oviro, med katerimi je ponovno več anketirancev iz velikih podjetij ter takšnih, ki se ukvarjajo z gradbeništvom in trgovino. Da je bančna birokracija velika ovira meni 15,7 odstotkov anketiranih. Med njimi pa je več anketiranih iz malih podjetij.

B. Visoke obrestne mere:

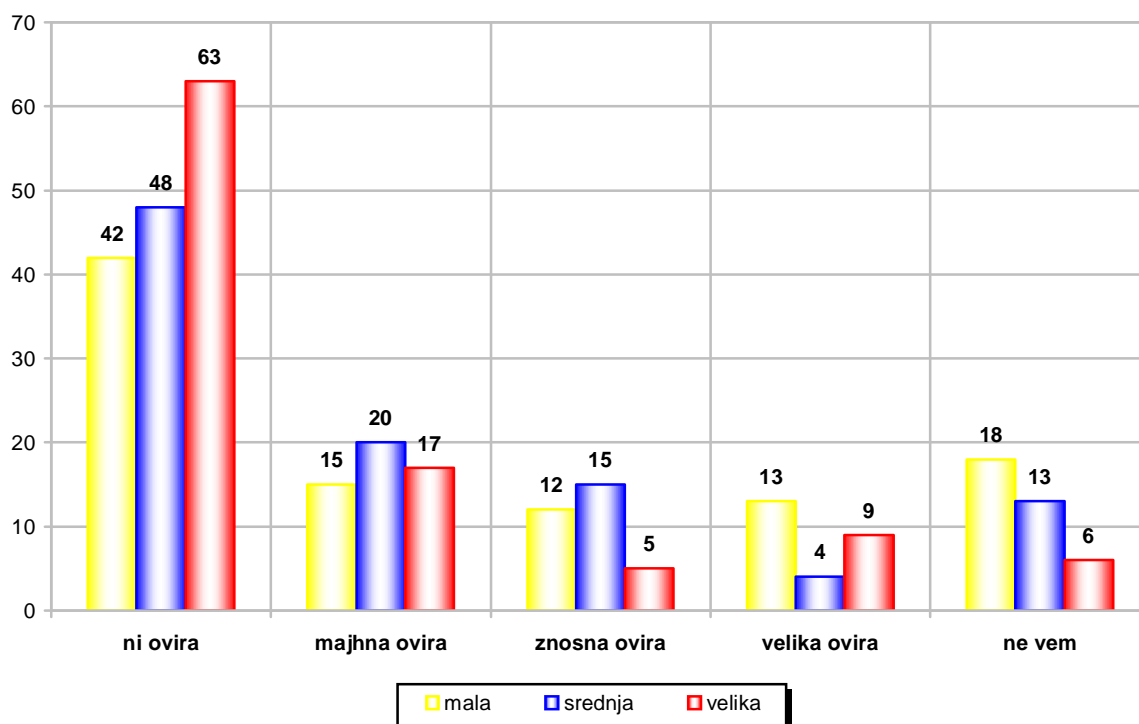
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	8	2	16	26	8,7
to je majhna ovira	12	10	24	46	15,3
to je še znosna ovira	25	37	33	95	31,7
to je velika ovira	52	49	27	128	42,7
ne vem, ne morem oceniti	3	2	-	5	1,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Visoke obrestne mere v splošnem predstavljajo podjetjem oviro, saj kar 42,7 % anketiranih pravi, da je omenjeni dejavnik velika ovira pri njihovem razvoju in rasti. Med njimi prevladujejo mala podjetja, podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, obdelavo in predelavo, oskrbo z električno energijo, plinom in vodo, gradbeništvom, trgovino, nepremičninami ter turističnimi storitvami. 31,7 % anketiranih pravi, da so visoke obrestne mere še znosna ovira, med njimi pa je malce več anketiranih iz srednjih podjetij. Slaba desetina (8,7 %) anketiranih meni, da jim obrestne mere ne predstavljajo nikakršne ovire, 15,3 % pa pravi, da jim obrestne mere predstavljajo le majhno oviro.

C. Zahteve bančnih uradnikov po dodatnih neuradnih plačilih (v obliki denarja, uslug ali daril):

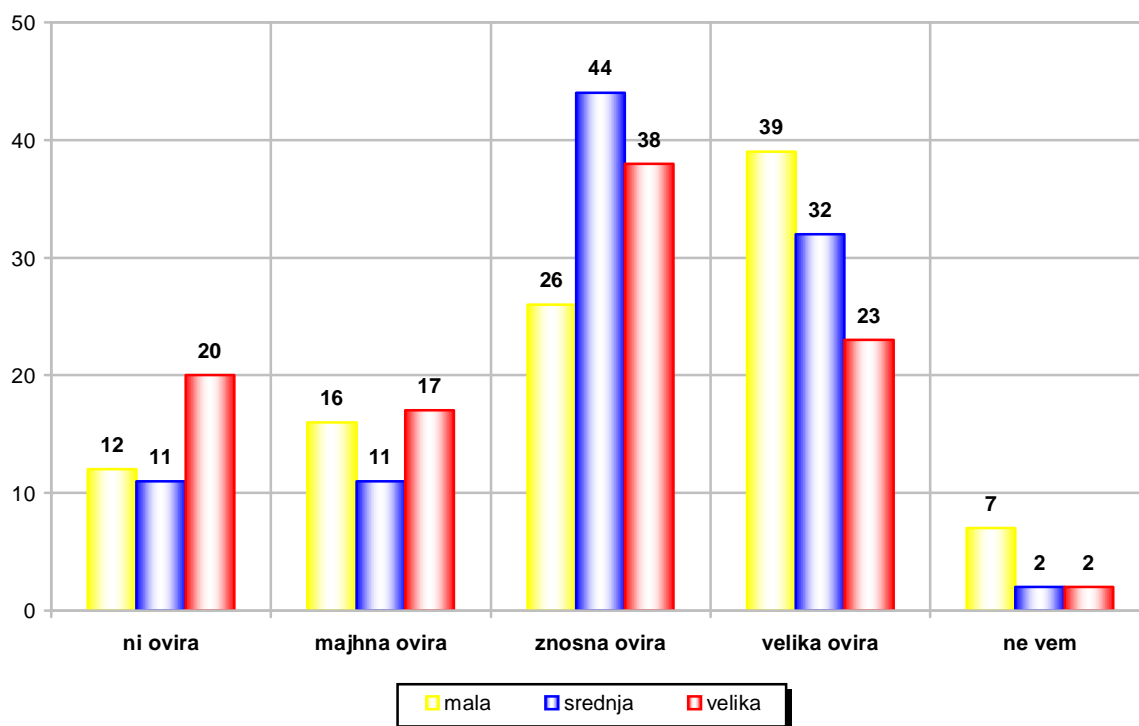
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	42	48	63	153	51,0
to je majhna ovira	15	20	17	52	17,3
to je še znosna ovira	12	15	5	32	10,7
to je velika ovira	13	4	9	26	8,7
ne vem, ne morem oceniti	18	13	6	37	12,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Večina anketiranih (kar 51 %) pravi, da jim zahteve bančnih uradnikov po dodatnih neuradnih plačilih ne predstavljajo nikakršne ovire, med njimi je malce več anketirancev iz velikih podjetij. 17,3 % jih navaja, da je to majhna ovira, le desetini (10,7 %) tovrstne zahteve predstavljajo še znosno oviro in le slabi desetini (8,7 %) predstavljajo veliko oviro, med njimi pa je malce več anketirancev iz malih podjetij. Omembe vreden je tudi delež anketiranih, ki se pri tem vprašanju niso znali opredeliti (12,3 %).

D. Zahteve bank po dodatnih jamstvih:

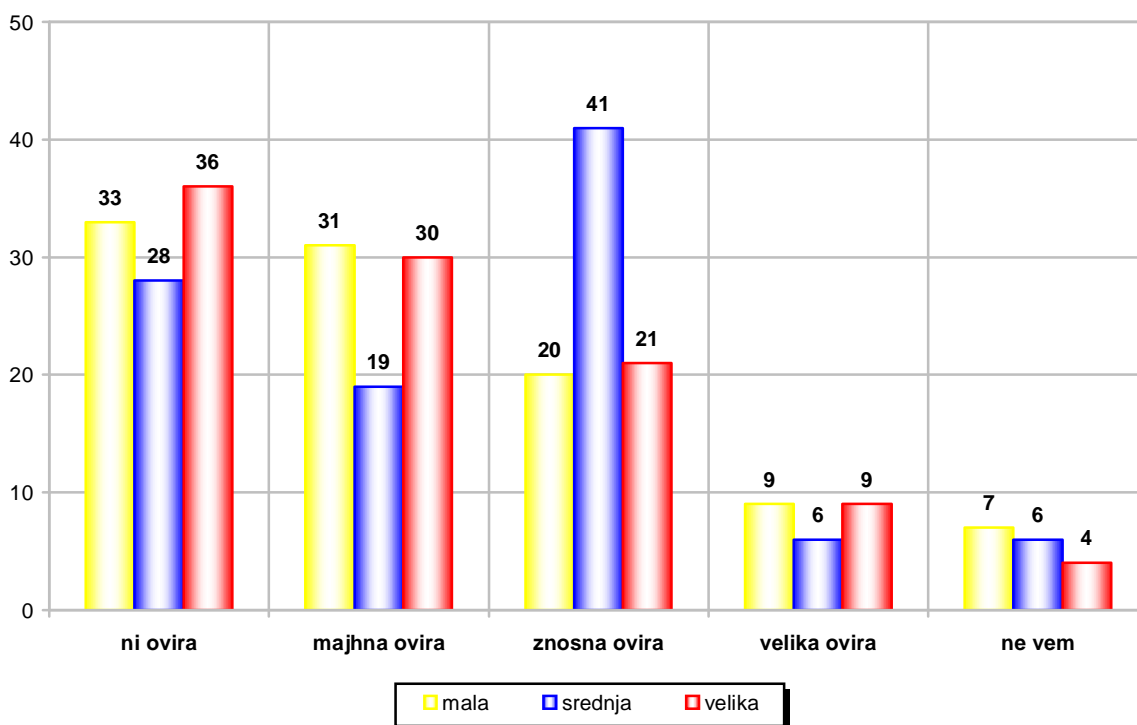
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	12	11	20	43	14,3
to je majhna ovira	16	11	17	44	14,7
to je še znosna ovira	26	44	38	108	36,0
to je velika ovira	39	32	23	94	31,3
ne vem, ne morem oceniti	7	2	2	11	3,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Večina anketiranih (36 %) se je opredelila, da so zahteve bank po dodatnih jamstvih še znosna ovira, med njimi prevladujejo srednja podjetja, podjetja znotraj gradbeniške dejavnosti ter takšna, ki sodijo v proizvodno, obdelovalno in predelovalno dejavnost. Izstopa pa tudi delež tistih, ki menijo, da so tovrstne zahteve bank velika ovira (31,3 %). Med njimi je več malih podjetij ter tistih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost. 14,7 % anketiranih pravi, da jim to predstavlja le majhno oviro, podoben delež (14,3 %) pa pravi, da jim to sploh ne predstavlja ovire (med njimi pa je več anketirancev iz velikih podjetij).

E. Potreba po osebnih povezavah z bančniki in finančniki:

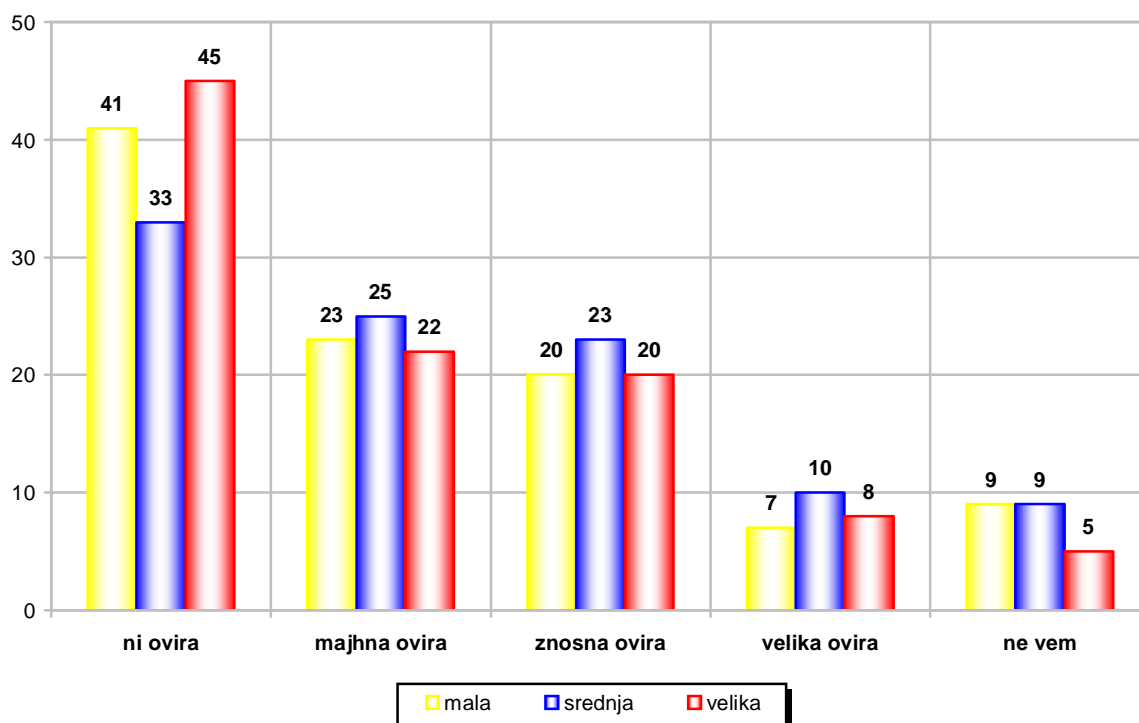
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	33	28	36	97	32,3
to je majhna ovira	31	19	30	80	26,7
to je še znosna ovira	20	41	21	82	27,3
to je velika ovira	9	6	9	24	8,0
ne vem, ne morem oceniti	7	6	4	17	5,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Slaba tretjina (32,3 %) anketiranih pravi, da potreba po osebnih povezavah z bančniki in finančniki ni ovira, med njimi je malce več anketiranih iz velikih podjetij. Majhno oviro predstavljajo 26,7 odstotkom podjetij, podoben delež (27,3 %) anketiranih pa meni, da je to še znosna ovira (med njimi prevladujejo anketirani iz srednjih podjetij ter takšna, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, obdelavo in predelavo).

F. Dostop do tujih bank:

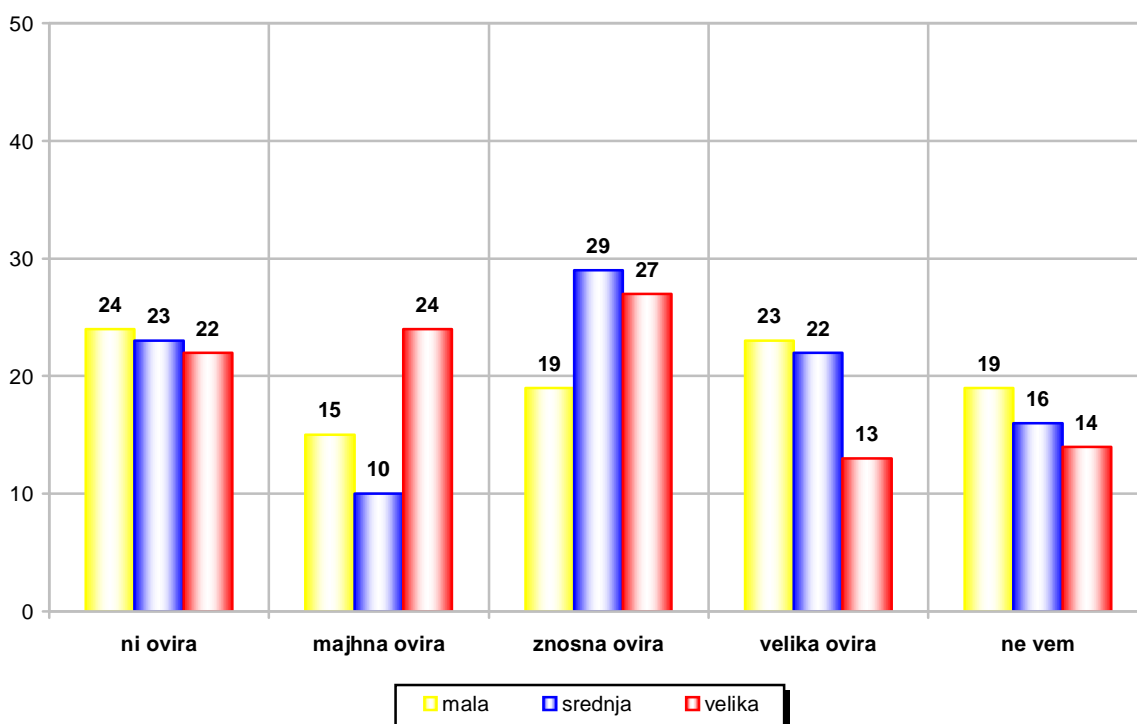
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	41	33	45	119	39,7
to je majhna ovira	23	25	22	70	23,3
to je še znosna ovira	20	23	20	63	21,0
to je velika ovira	7	10	8	25	8,3
ne vem, ne morem oceniti	9	9	5	23	7,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Dostop do tujih bank ne predstavlja ovire kar 39,7 % anketirancem. Med njimi nekoliko izstopajo anketiranci iz podjetij, ki se ukvarjajo s trgovinsko dejavnostjo. Majhno oviro predstavlja omenjeni finančni dejavnik slabi četrtini podjetij (23,3 %), znosno oviro predstavlja dobri petini (21 %) ter veliko oviro le slabi desetini (8,3 %) podjetij.

G. Dostop do nebančnih finančnih virov za investicije:

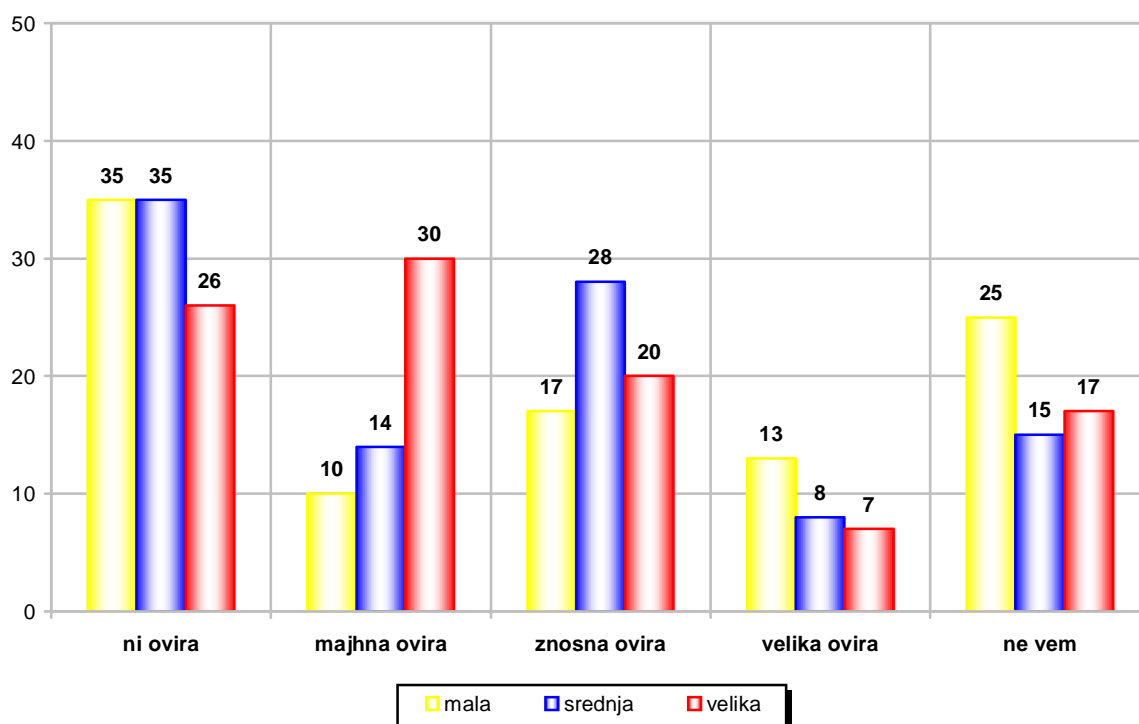
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	24	23	22	69	23,0
to je majhna ovira	15	10	24	49	16,3
to je še znosna ovira	19	29	27	75	25,0
to je velika ovira	23	22	13	58	19,3
ne vem, ne morem oceniti	19	16	14	49	16,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Da je dostop do nebančnih virov za investicije velika ovira meni slaba petina (19,3 %) anketiranih. Med njimi je malce več anketiranih iz malih podjetij ter takšnih, ki sodijo v dejavnost turističnih agencij, prometa, skladiščenja in zvez. Četrtnina anketiranih se je opredelila, da jim omenjeni dejavnik predstavlja še znosno oviro, med njimi je malce več anketiranih iz srednjih podjetij, takšnih, ki sodijo v proizvodno dejavnost ter takšnih, ki se ukvarjajo z gradbeništvom. Majhno oviro predstavlja 16,3 odstotkom podjetij, medtem ko kar 23 odstotkov anketiranih meni, da dostop do nebančnih finančnih virov za investicije za njihovo rast sploh ni ovira. Opazen je tudi delež anketiranih, ki se niso znali opredeliti (16,3 %).

H. Dostop do virov financiranja izvoza:

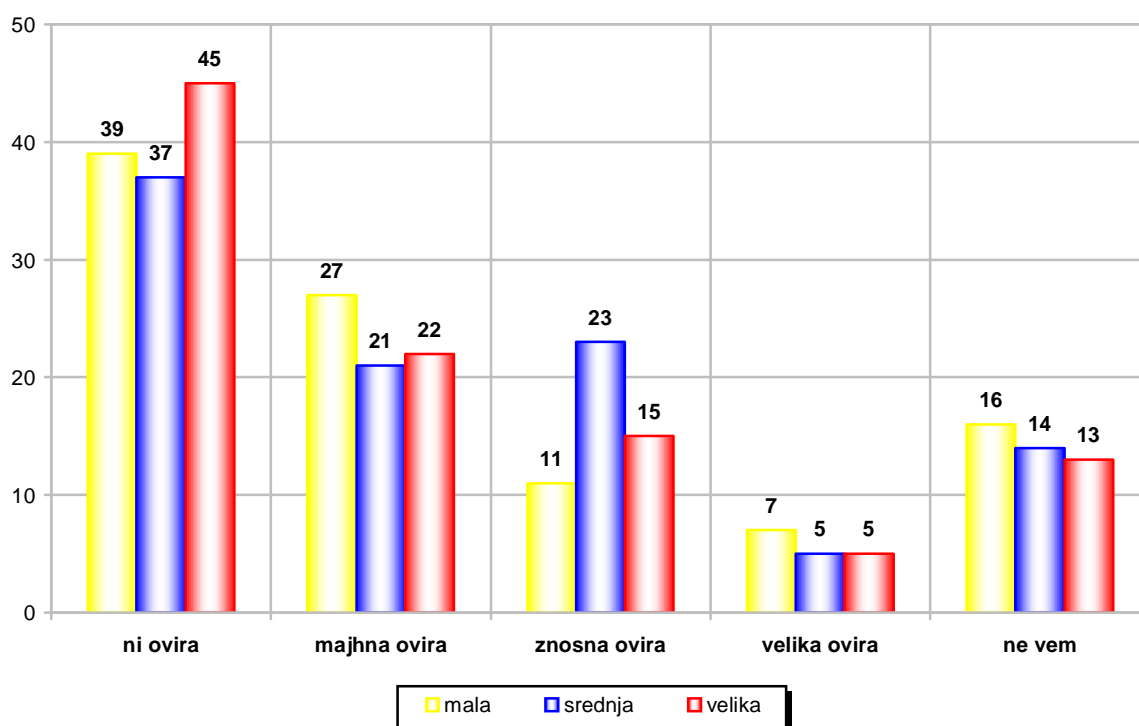
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	35	35	26	96	32,0
to je majhna ovira	10	14	30	54	18,0
to je še znosna ovira	17	28	20	65	21,7
to je velika ovira	13	8	7	28	9,3
ne vem, ne morem oceniti	25	15	17	57	19,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Kar slaba tretjina (32 %) anketiranih pravi, da jim dostop do financiranja izvoza ne predstavlja ovira. 18 odstotkom predstavlja majhno oviro, 21,7 odstotkom predstavlja še znosno oviro, medtem ko le slabi desetini (9,3 %) predstavlja veliko oviro. Tudi pri tem dejavniku je omembe vreden visok delež neopredeljenih (19 %).

I. Dostop do virov financiranja leasinga:

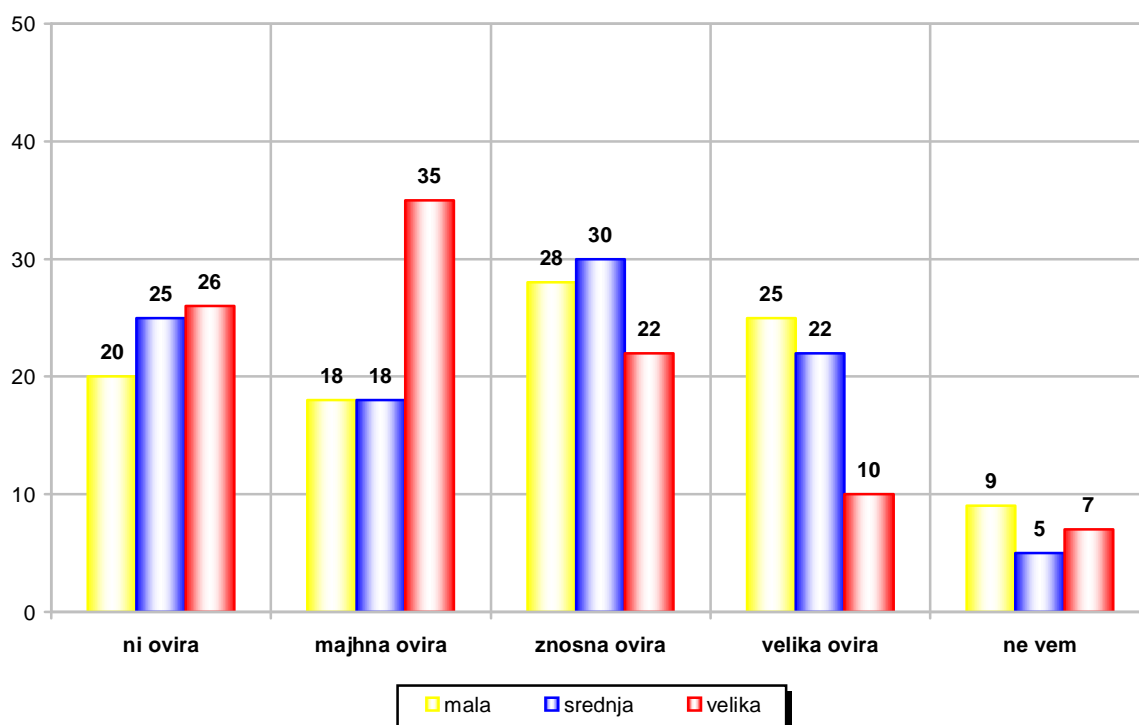
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	39	37	45	121	40,3
to je majhna ovira	27	21	22	70	23,3
to je še znosna ovira	11	23	15	49	16,3
to je velika ovira	7	5	5	17	5,7
ne vem, ne morem oceniti	16	14	13	43	14,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

V splošnem lahko ugotovimo, da dostop do financiranja leasinga podjetjem ne predstavlja bistvene ovire, saj se je kar 40,3 odstotkov anketiranih opredelilo, da jim ta dejavnik ne predstavlja nikakršne ovire. Slaba četrtnina (23,3 %) anketiranih vodilnih delavcev pravi, da jim predstavlja le majhno oviro, še manjši delež (16,3 %) je takšnih podjetij, ki menijo, da je dostop do virov financiranja leasinga še znosna ovira in le 17 podjetij (5,7 %) se je opredelilo, da jim tovrsten finančni dejavnik predstavlja veliko oviro. Tudi pri tem dejavniku je opazen delež neopredeljenih podjetij (14,3 %).

J. Dostop do dolgoročnih bančnih kreditov:

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
to ni ovira	20	25	26	71	23,7
to je majhna ovira	18	18	35	71	23,7
to je še znosna ovira	28	30	22	80	26,7
to je velika ovira	25	22	10	57	19,0
ne vem, ne morem oceniti	9	5	7	21	7,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

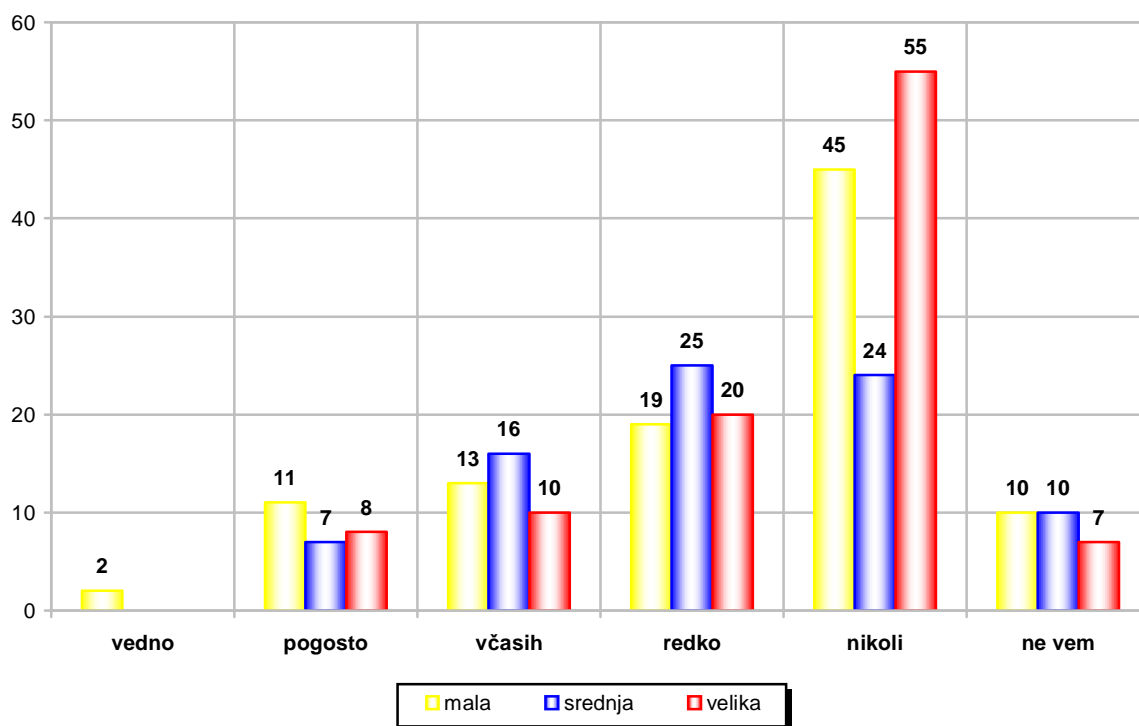

Slaba petina (19 %) anketiranih meni, da jim dostop do dolgoročnih bančnih kreditov predstavlja veliko oviro. Med njimi je malce več anketirancev iz malih podjetij. 26,7 % podjetij pravi, da jim ta dejavnik predstavlja še znosno oviro, med njimi pa je malce več podjetij, ki se ukvarjajo s trgovinsko dejavnostjo. 23,7 % podjetij se je opredelilo, da jim to predstavlja majhno oviro, in enak delež je takšnih, ki jim tovrstni finančni dejavnik sploh ne predstavlja ovire.

Ko pomislite na javne uslužbence in funkcionarje, kako pogosto po vašem mnenju držita navedeni trditvi?

A. Podjetja moje branže morajo običajno izplačati nekaj dodatnih neuradnih plačil v obliki denarja, usluge ali darila, da se stvari uredijo.

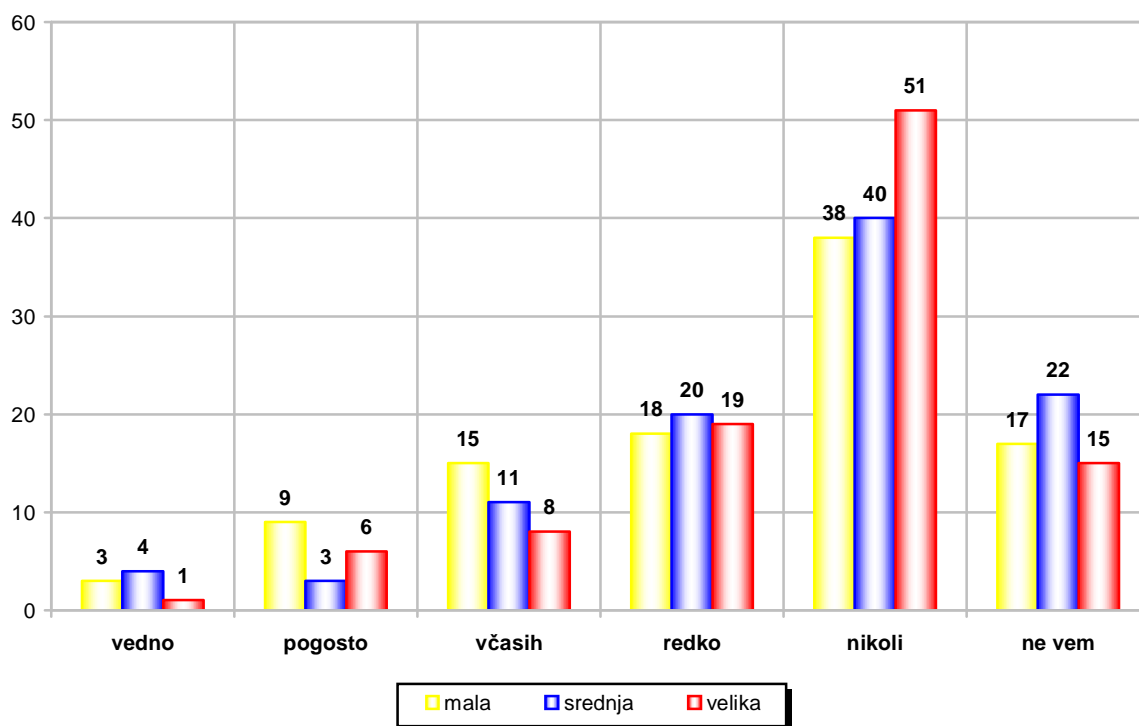
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
vedno	2	-	-	2	0,7
pogosto	11	7	8	26	8,7
včasih	13	16	10	39	13,0
redko	19	25	20	64	21,3
nikoli	45	24	55	142	47,3
ne vem, ne morem oceniti	10	10	7	27	9,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Večina anketiranih se je pri tem vprašanju opredelila za odgovor nikoli (47,3 %), med temi je malce več velikih podjetij, takšnih, ki sodijo v proizvodno ter takšnih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost. Da navedena trditev drži vedno ali pogosto, je navedlo 9,4 % podjetij, med njimi je nekaj več malih. Včasih ali redko drži navedena trditev za dobro tretjino (34,3 %) anketiranih vodstvenih delavcev, med njimi pa je nekaj več srednjih podjetij. Večina anketiranih, ne glede na velikost ali dejavnost, pa se je opredelila za odgovor nikoli (47,3 %).

B. Podjetja moje branže običajno že vnaprej vedo, kolikšen je znesek tega dodatnega plačila v obliki denarja, uslug ali daril.

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
vedno	3	4	1	8	2,7
pogosto	9	3	6	18	6,0
včasih	15	11	8	34	11,3
redko	18	20	19	57	19,0
nikoli	38	40	51	129	43,0
ne vem, ne morem oceniti	17	22	15	54	18,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

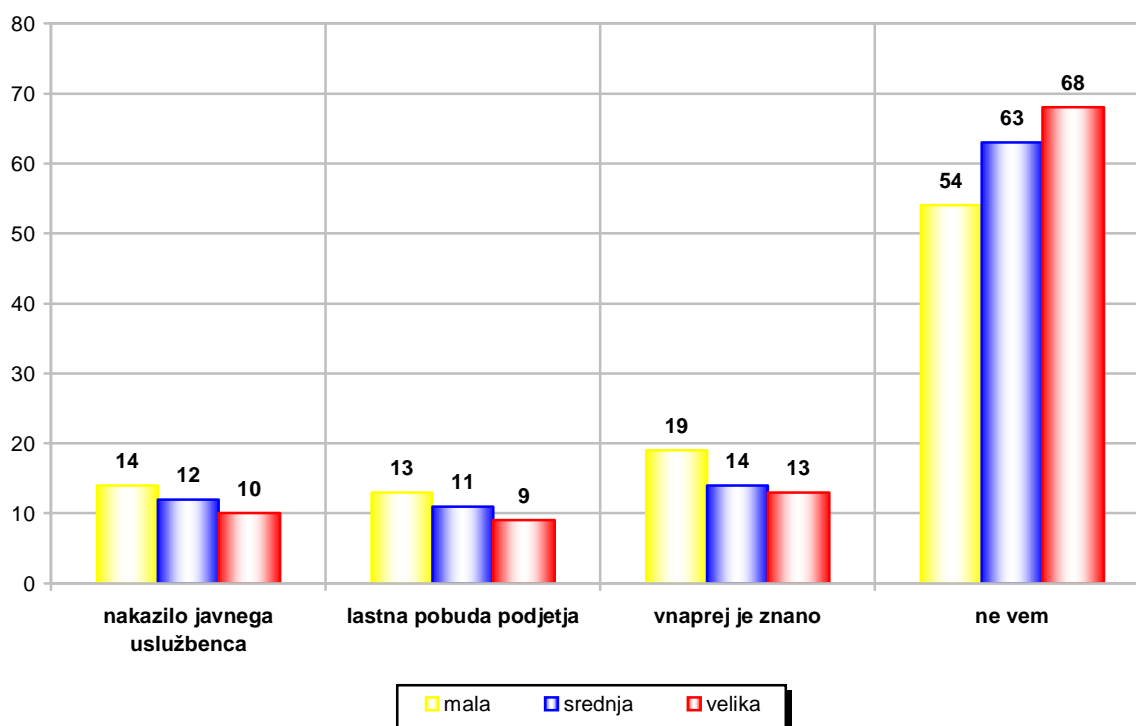

Tudi pri tej trditvi, se je večina anketiranih opredelila za odgovor nikoli (43 %). Vedno ali pogosto drži trditev za 8,7 % anketiranih, za slabo tretjino (30,3 %) pa trditev drži redko ali včasih. Dokaj visok je tudi delež anketiranih, ki se pri navedeni trditvi niso želeli ali hoteli opredeliti (18 %)

Ko pride do dodatnih neuradnih plačil, kaj od naštetega se zgodi najpogosteje?

- A. javni uslužbenec ali funkcionar zahteva oz. nakaže, da pričakuje plačilo, uslugo ali darilo
- B. podjetje na lastno pobudo ponudi tovrstno plačilo
- C. vnaprej je znano, kako in koliko plačati, kakšna naj bo usluga ali kakšno darilo je treba dati, zato se o tem ne govori
- D. ne vem, ne morem oceniti

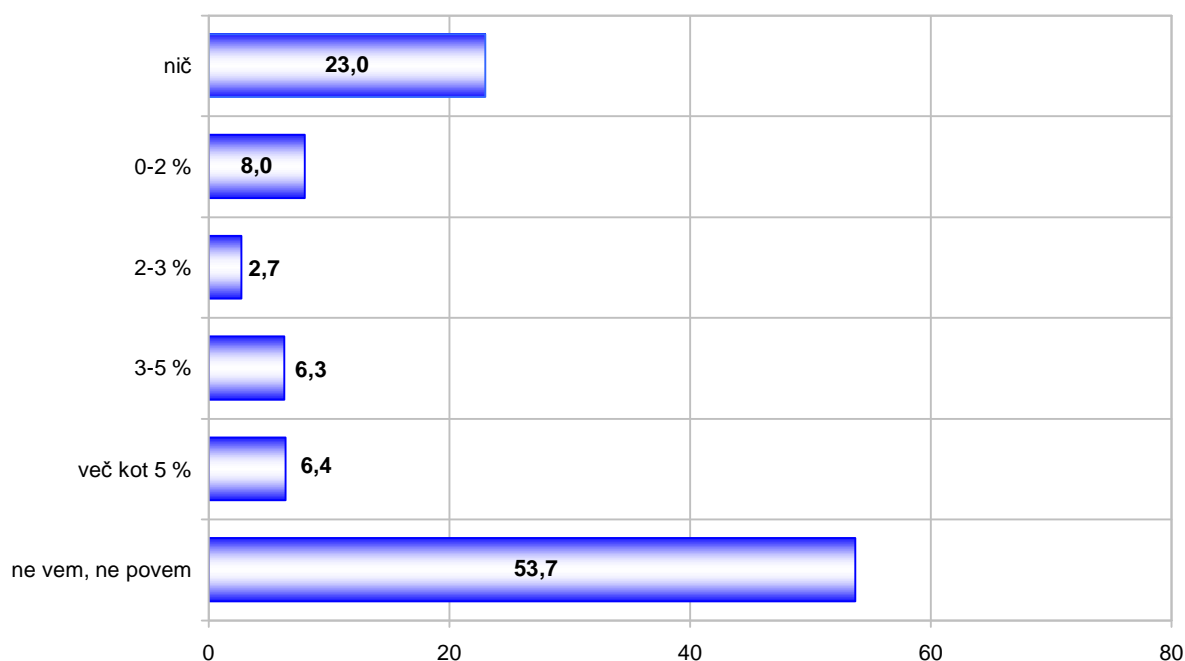
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
A	14	12	10	36	12,0
B	13	11	9	33	11,0
C	19	14	13	46	15,3
D	54	63	68	185	61,6
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Kar 61,6 odstotkov anketiranih podjetij se pri tem vprašanju ni opredelilo. Med tistimi, ki so se opredelili, pa je najvišji delež (15,3 %) podjetij navedlo, da je vnaprej znano, kako in koliko plačati, zato se o tem ne govori. 12 odstotkov podjetij navaja, da javni uslužbenec ali funkcionar zahteva oz. nakaže, da pričakuje plačilo, uslugo ali darilo ter 11 % podjetij navaja, da podjetje na lastno pobudo ponudi tovrstno plačilo.

Ali nam lahko zaupate, kolikšen delež pogodbene vrednosti morajo podjetja vaše branže običajno ponuditi za dodatna neuradna plačila (v obliki denarja, uslug ali daril) javnim uslužbencem ali funkcionarjem da pridobijo posle preko postopkov oddaje javnih naročil?

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
0 %	18	20	31	69	23,0
nad 0 do 2 %	6	8	10	24	8,0
nad 2 do 3 %	6	1	1	8	2,7
nad 3 do 5 %	11	6	2	19	6,3
nad 5 do 10 %	8	7	2	17	5,7
več kot 20 %	1	1	-	2	0,7
ne vem, ne morem oceniti	49	56	54	159	53,0
ne želim povedati	1	1	-	2	0,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

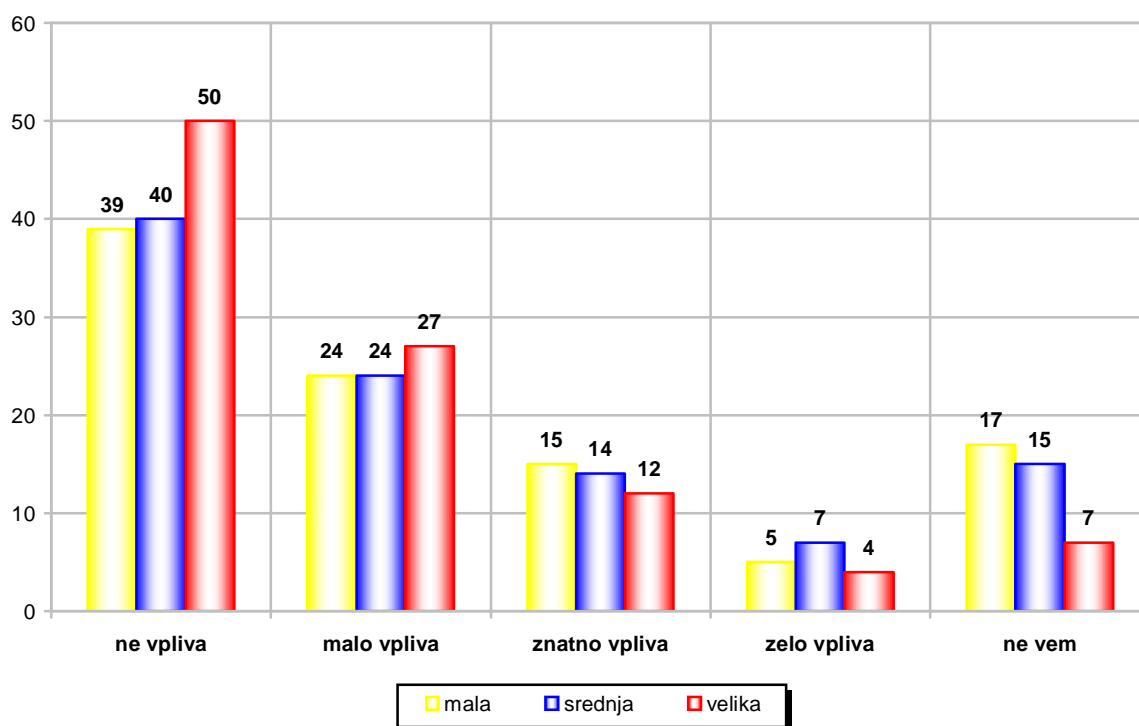

Podjetja se pri tem vprašanju v večini (skupaj 53,7 %) niso opredelila. Med tistimi, ki so na omenjeno vprašanje odgovarjali, pa skoraj četrina (23 %) podjetij navaja, da za neuradna dodatna plačila ne plačujejo nič. 8 % podjetij je navedlo, da običajno izplačujejo do 2 odstotka od pogodbene vrednosti, 2,7 % jih plačuje od 2 do 3 odstotke od pogodbene vrednosti, 6,3 % podjetij pravi, da običajno izplačujejo od 3 do 5 odstotkov ter 6,4 % navaja, da običajno izplačujejo več kot 5 odstotkov od pogodbene vrednosti za neuradna dodatna plačila.

Prosimo, ocenite v kolikšnem obsegu spodaj našete oblike korupcije vplivajo na poslovanje vašega podjetja:

A. Politični pritiski na poslovanje slovenskih bank:

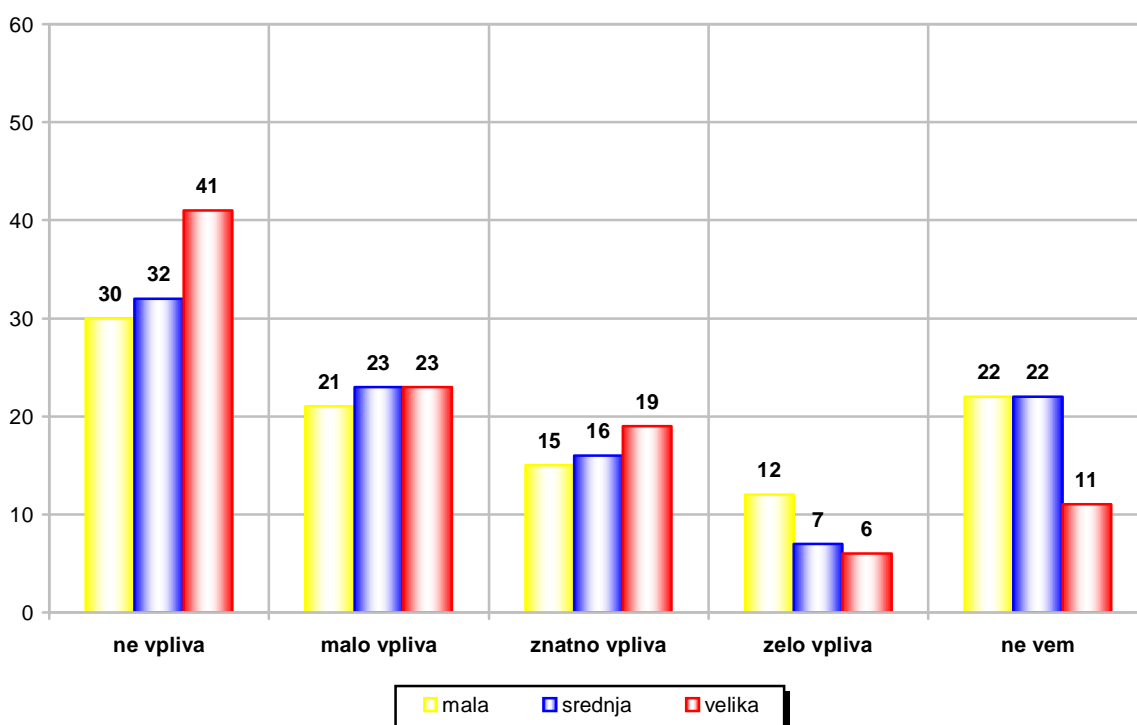
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	39	40	50	129	43,0
malo vpliva	24	24	27	75	25,0
znatno vpliva	15	14	12	41	13,7
zelo vpliva	5	7	4	16	5,3
ne vem, ne morem oceniti	17	15	7	39	13,0
skupaj	100	100	100	300	100

Kar 43 % podjetij navaja, da politični pritiski na poslovanje slovenskih bank sploh ne vplivajo na njihovo poslovanje. Med njimi je malce več velikih podjetij. Četrtnina podjetij meni, da ti pritiski malo vplivajo, slabi petini (skupaj 19 %) pa politični pritiski znatno ali zelo vplivajo na njihovo poslovanje. Neopredeljenih je 13 odstotkov podjetij.

B. Korupcija poslancev pri sprejemanju zakonov:

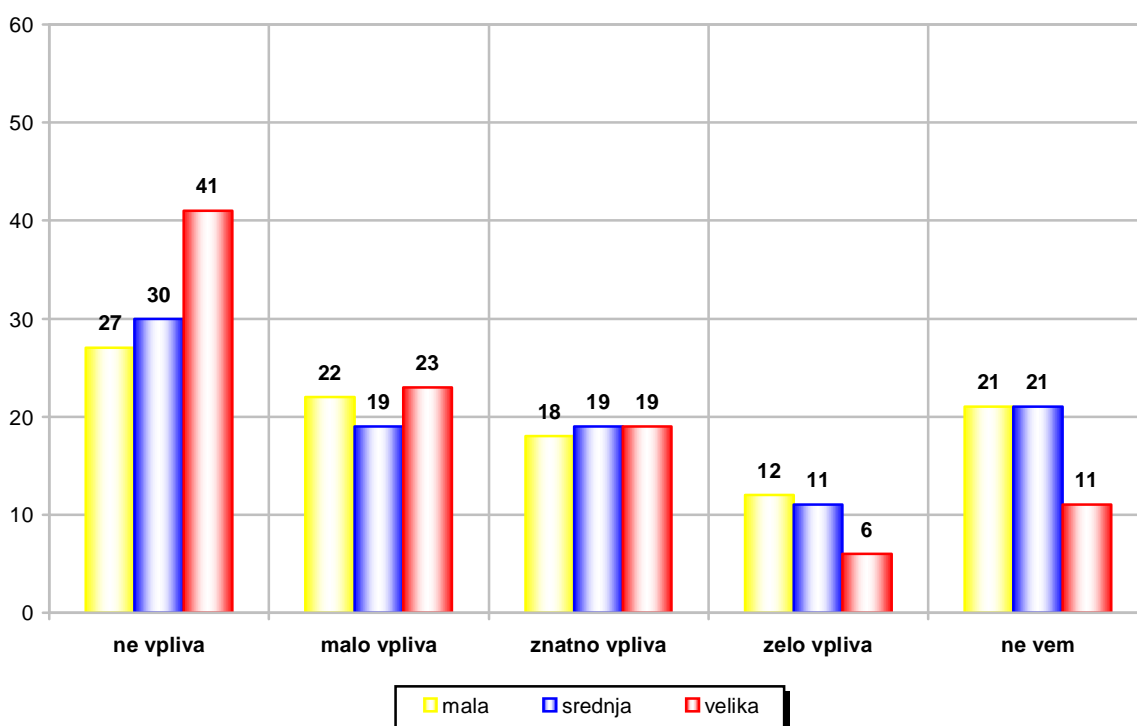
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	30	32	41	108	36,0
malo vpliva	21	23	23	64	21,3
znatno vpliva	15	16	19	48	16,0
zelo vpliva	12	7	6	27	9,0
ne vem, ne morem oceniti	22	22	11	53	17,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Večina (36 %) podjetij meni, da korupcija poslancev pri sprejemanju zakonov sploh ne vpliva na njihovo poslovanje (med njimi je malce več velikih podjetij), dobra petina (21,3 %) jih navaja, da tovrstna korupcija malo vpliva, medtem ko četrtnina (skupaj 25 %) podjetij meni, da tovrstna korupcija znatno ali zelo vpliva na njihovo poslovanje. Neopredeljenih je 17,7 odstotkov.

C. Korupcija vladnih funkcionarjev pri oblikovanju zakonov:

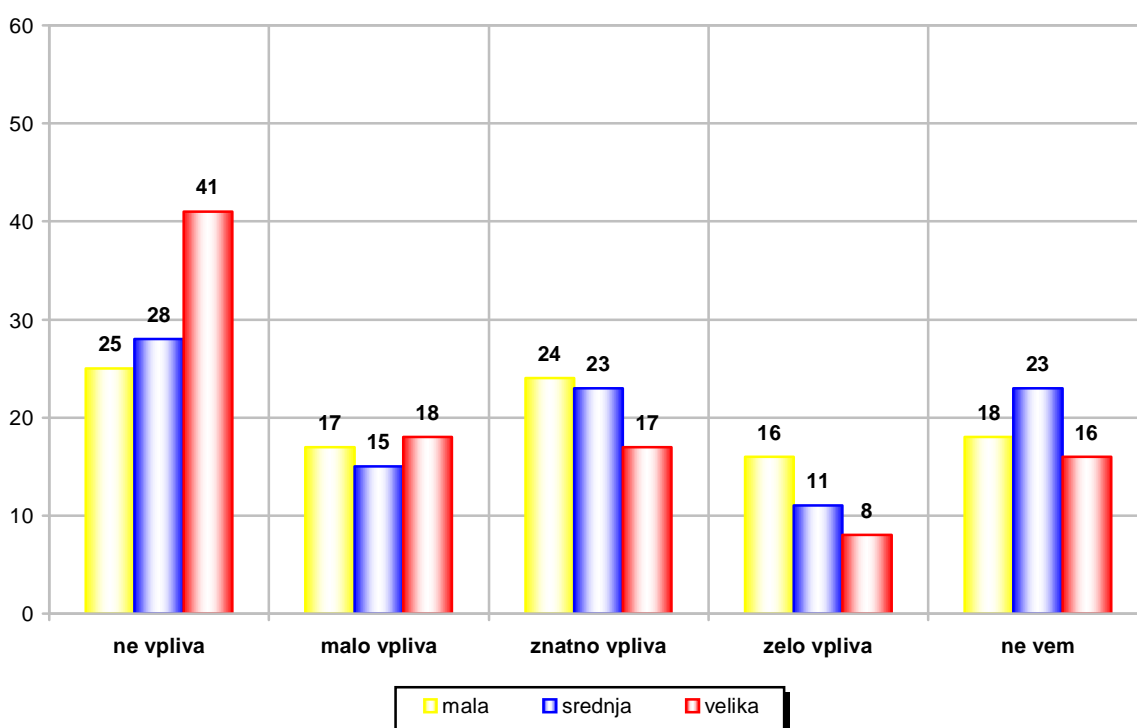
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	27	30	41	98	32,7
malo vpliva	22	19	23	64	21,3
znatno vpliva	18	19	19	56	18,7
zelo vpliva	12	11	6	29	9,7
ne vem, ne morem oceniti	21	21	11	53	17,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Korupcija vladnih funkcionarjev pri oblikovanju zakonov sploh ne vpliva na poslovanje slabe tretjine (32,7 %) anketiranih, tudi med njimi je malce več anketirancev iz velikih podjetij. Petina (21,3 %) anketiranih navaja, da ima tovrstna korupcija malo vpliva ter 28 % meni, da takšna oblika korupcije znatno ali zelo vpliva na njihovo poslovanje. 17,7 odstotkov anketiranih pa se ni opredelilo.

D. Korupcija javnih uslužbencev in funkcionarjev pri pridobivanju poslov:

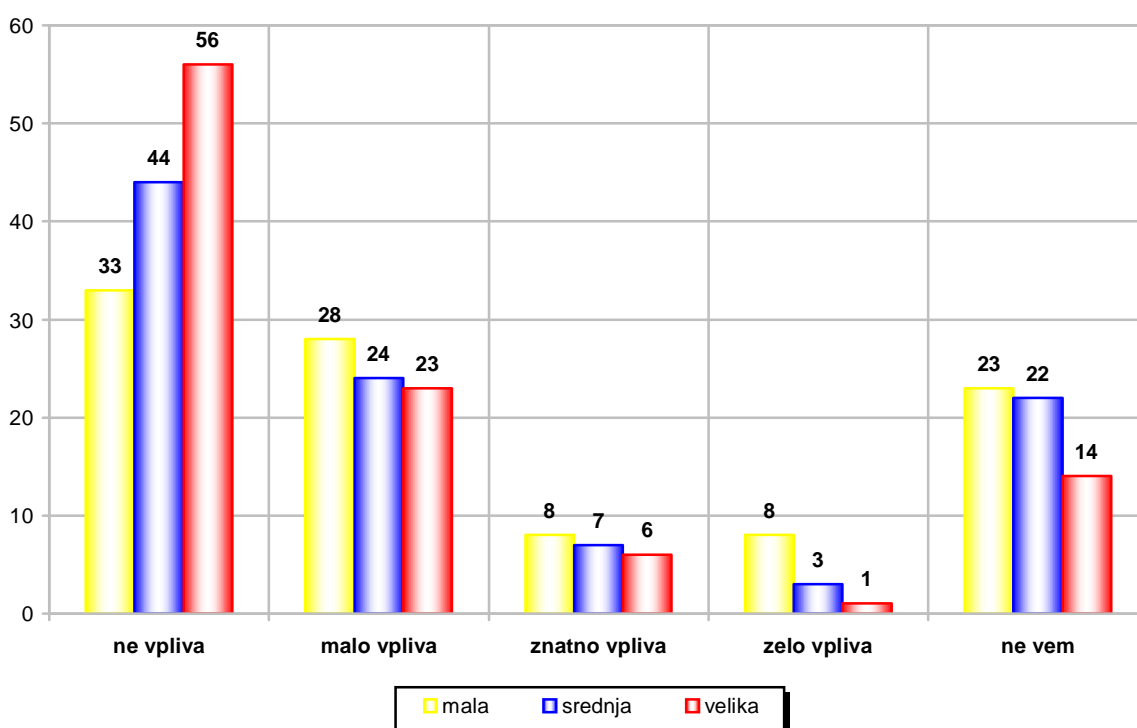
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	25	28	41	94	31,3
malo vpliva	17	15	18	50	16,7
znatno vpliva	24	23	17	64	21,3
zelo vpliva	16	11	8	35	11,7
ne vem, ne morem oceniti	18	23	16	57	19,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Med anketiranimi je 31,3 % takšnih, ki navajajo, da korupcija javnih uslužbencev pri pridobivanju poslov sploh ne vpliva na njihovo poslovanje, pri čemer je ta odgovor spet navedlo nekaj več anketirancev v velikih podjetjih. 16,7 % anketiranih meni, da ima tovrstna korupcija malo vpliva, dobra petina (21,3 %) navaja, da znatno vpliva, dobra desetina (11,7 %) pa navaja, da ima tovrstna kurupcija zelo velik vpliv. Neopredeljena je ostala slaba petina (19 %) anketiranih.

E. Korupcija davčnih uradnikov:

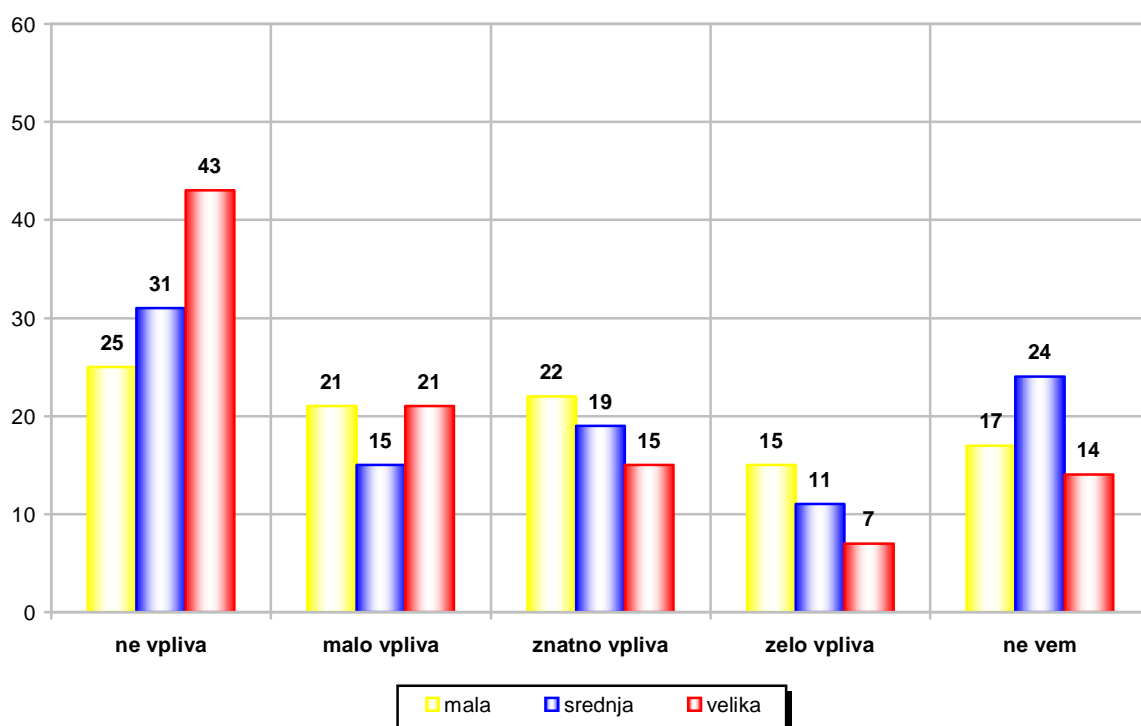
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	33	44	56	133	44,3
malo vpliva	28	24	23	75	25,0
znatno vpliva	8	7	6	21	7,0
zelo vpliva	8	3	1	12	4,0
ne vem, ne morem oceniti	23	22	14	59	19,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Tudi korupcija davčnih uradnikov ne vpliva bistveno na poslovanje – tako meni 44,3 % anketiranih, med katerimi je spet malce več anketirancev iz velikih podjetij. Četrtnina pravi, da omenjena korupcija vpliva malo ter dobra desetina (skupno 11 %) navaja, da korupcija davčnih uradnikov znatno ali zelo vpliva na njihovo poslovanje. Neopredeljenih je slaba petina (19,7 %) anketiranih.

F. Korupcija javnih uslužbencev in funkcionarjev pri oddaji javnih naročil:

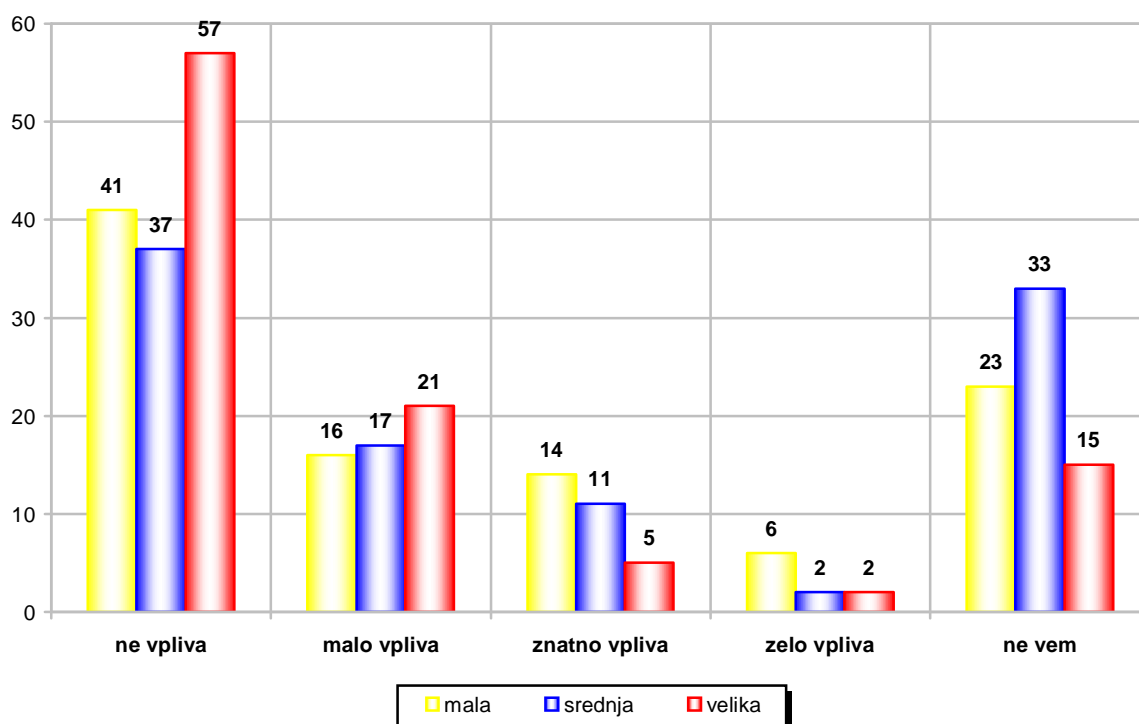
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	25	31	43	99	33,0
malo vpliva	21	15	21	57	19,0
znatno vpliva	22	19	15	56	18,7
zelo vpliva	15	11	7	33	11,0
ne vem, ne morem oceniti	17	24	14	55	18,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Korupcija javnih uslužbencev pri oddaji javnih naročil sploh ne vpliva na poslovanje 33 odstotkov anketiranih, pri čemer je ta odgovor spet navedlo nekaj več anketiranih v velikih podjetjih. 19 % anketiranih meni, da ima tovrstna korupcija malo vpliva, slaba petina (18,7 %) navaja, da znatno vpliva in dobra desetina (11 %) navaja, da ima tovrstna kurupcija zelo velik vpliv. Neopredeljena je ostala slaba petina (18,3 %) anketiranih.

G. Korupcija sodnikov:

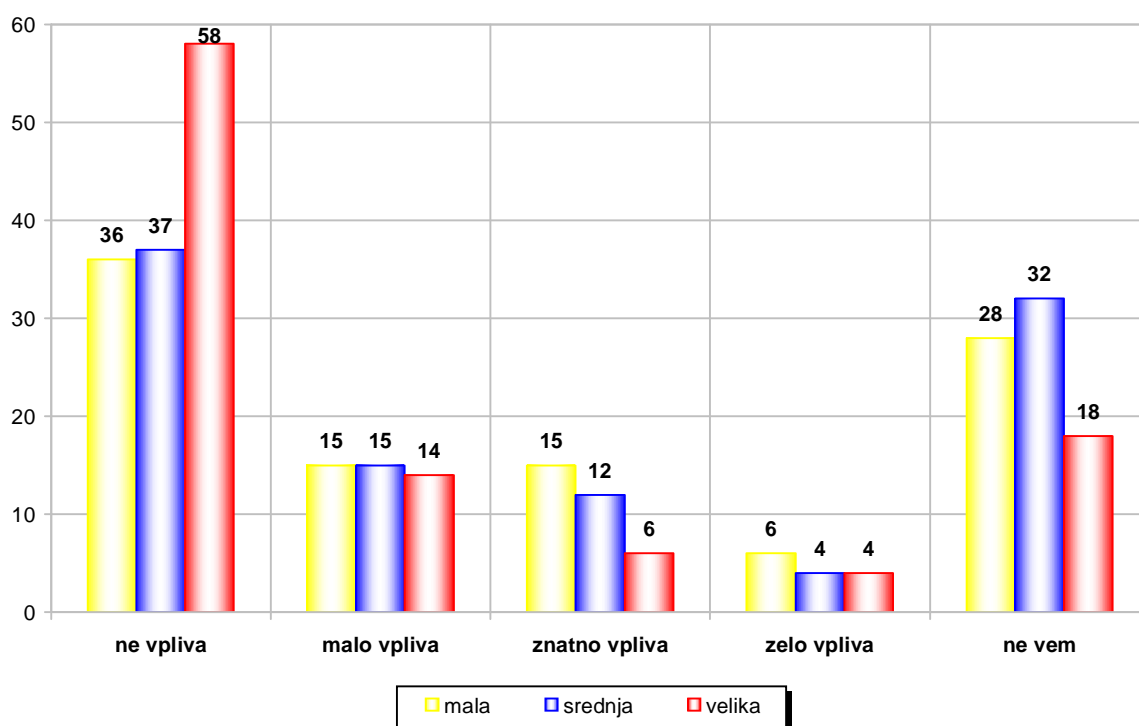
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	41	37	57	135	45,0
malo vpliva	16	17	21	54	18,0
znatno vpliva	14	11	5	30	10,0
zelo vpliva	6	2	2	10	3,3
ne vem, ne morem oceniti	23	33	15	71	23,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Tudi korupcija sodnikov nima bistvenega vpliva pri večini podjetij (45 %), malo vpliva ima za 18 % anketiranih, ter znatno ali zelo veliko vpliva na 13,3 odstotka anketiranih. Neopredeljenih je slaba petina (23,7 %) anketiranih.

H. Korupcija odvetnikov z namenom podkupovanja sodnikov:

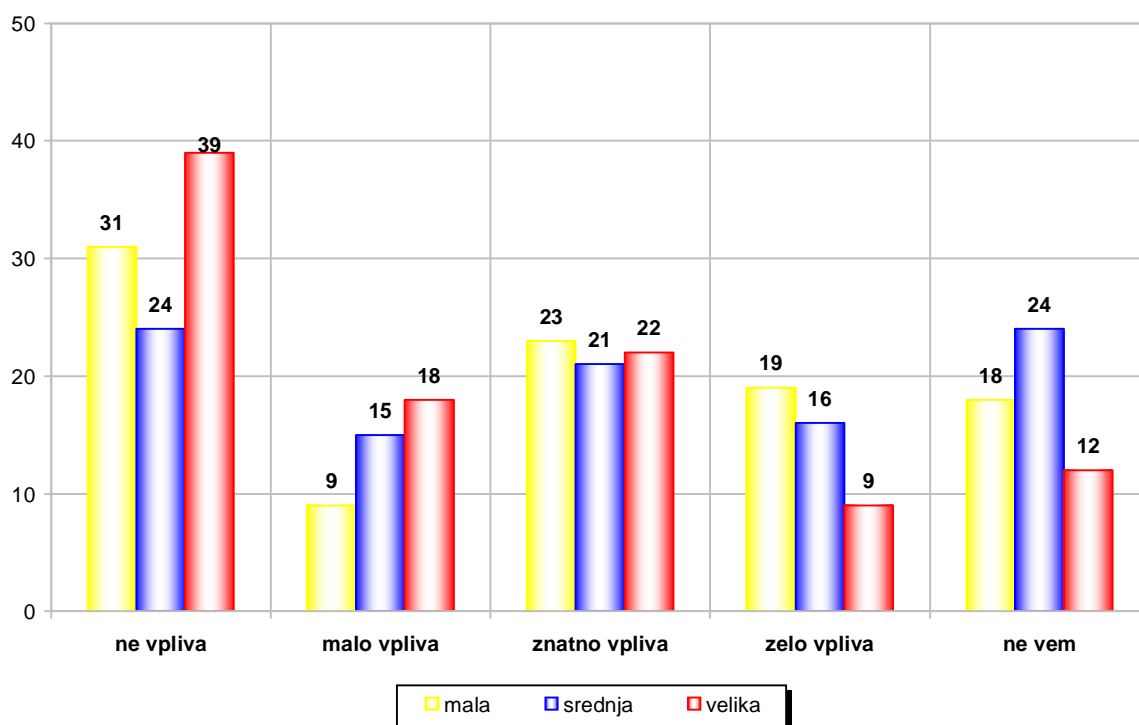
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	36	37	58	131	43,7
malo vpliva	15	15	14	44	14,7
znatno vpliva	15	12	6	33	11,0
zelo vpliva	6	4	4	14	4,7
ne vem, ne morem oceniti	28	32	18	78	26,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Korupcija odvetnikov z namenom podkupovanja sodnikov sploh ne vpliva na poslovanje 43,7 % anketiranih, pri čemer je ta odgovor spet navedlo nekaj več anketirancev iz velikih podjetij. 14,7 % podjetij meni, da ima tovrstna korupcija malo vpliva, desetina (11 %) navaja, da znatno vpliva, medtem ko 4,7 % navaja, da ima tovrstna kurupcija zelo velik vpliv. Neopredeljena je ostala dobra četrtnina (26 %) anketiranih.

I. Patronaža in nepotizem (nameščanje sorodnikov in prijateljev na uradne položaje):

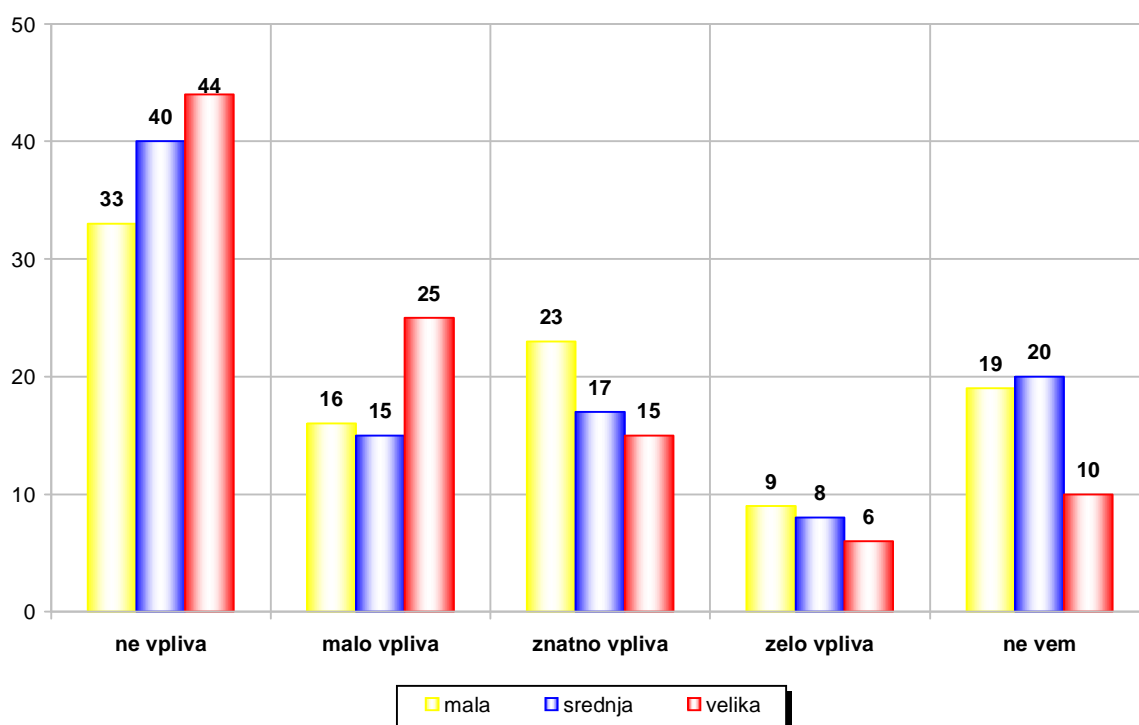
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	5 (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	31	24	39	94	31,3
malo vpliva	9	15	18	42	14,0
znatno vpliva	23	21	22	66	22,0
zelo vpliva	19	16	9	44	14,7
ne vem, ne morem oceniti	18	24	12	54	18,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Patronaža in nepotizem sploh ne vplivata na poslovanje slabe tretjine (31,3 %) anketiranih, 14 % anketiranih navaja, da ima tovrstna korupcija malo vpliva, dobra petina (22 %) pravi, da znatno vpliva ter 14,7 % anketiranih navaja, da takšna oblika korupcije zelo vpliva na njihovo poslovanje. 18 odstotkov anketiranih podjetij se ni opredelilo.

K. Finančni prispevki političnim strankam:

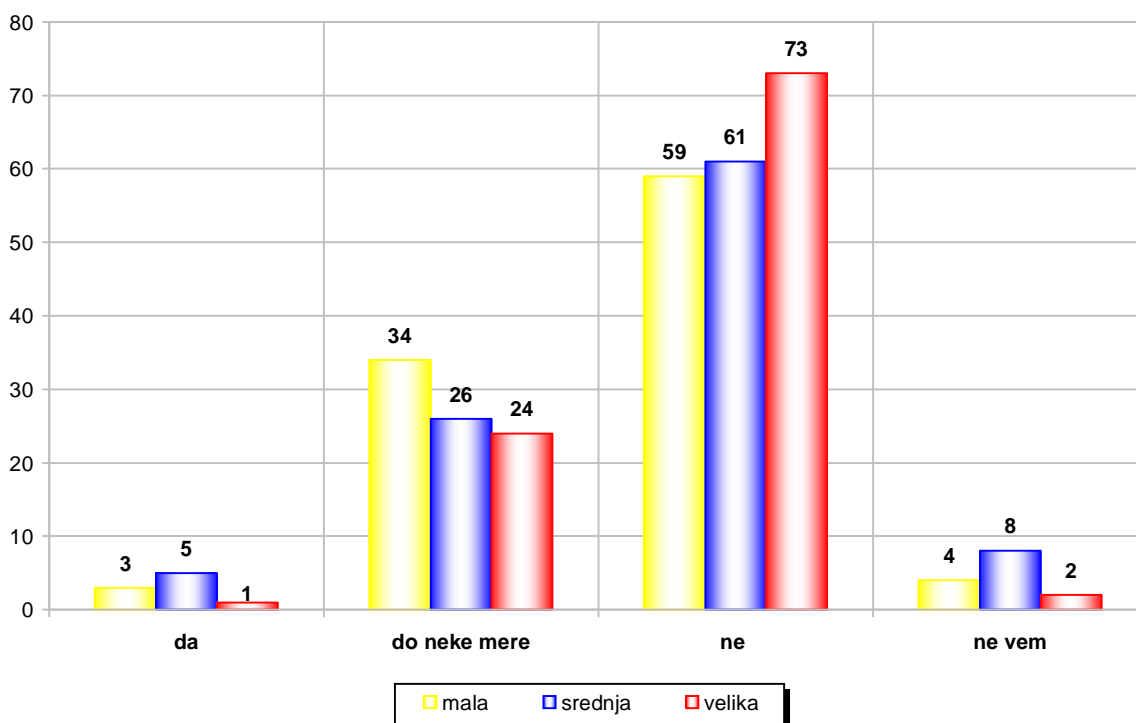
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
sploh ne vpliva	33	40	44	117	39,0
malo vpliva	16	15	25	56	18,7
znatno vpliva	23	17	15	55	18,3
zelo vpliva	9	8	6	23	7,7
ne vem, ne morem oceniti	19	20	10	49	16,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Finančni prispevki političnim strankam sploh ne vplivajo na poslovanje 39 odstotkov anketiranih. Slaba petina (18,7 %) anketiranih navaja, da ima tovrstna korupcija malo vpliva, podoben delež (18,3 %) pravi, da znatno vpliva ter le 7,7 % anketiranih navaja, da takšna oblika korupcije zelo vpliva na njihovo poslovanje. 16,3 % odstotkov anketiranih se ni opredelilo.

Ali menite, da lahko korupcija pripomore k razvoju in rasti vašega podjetja?

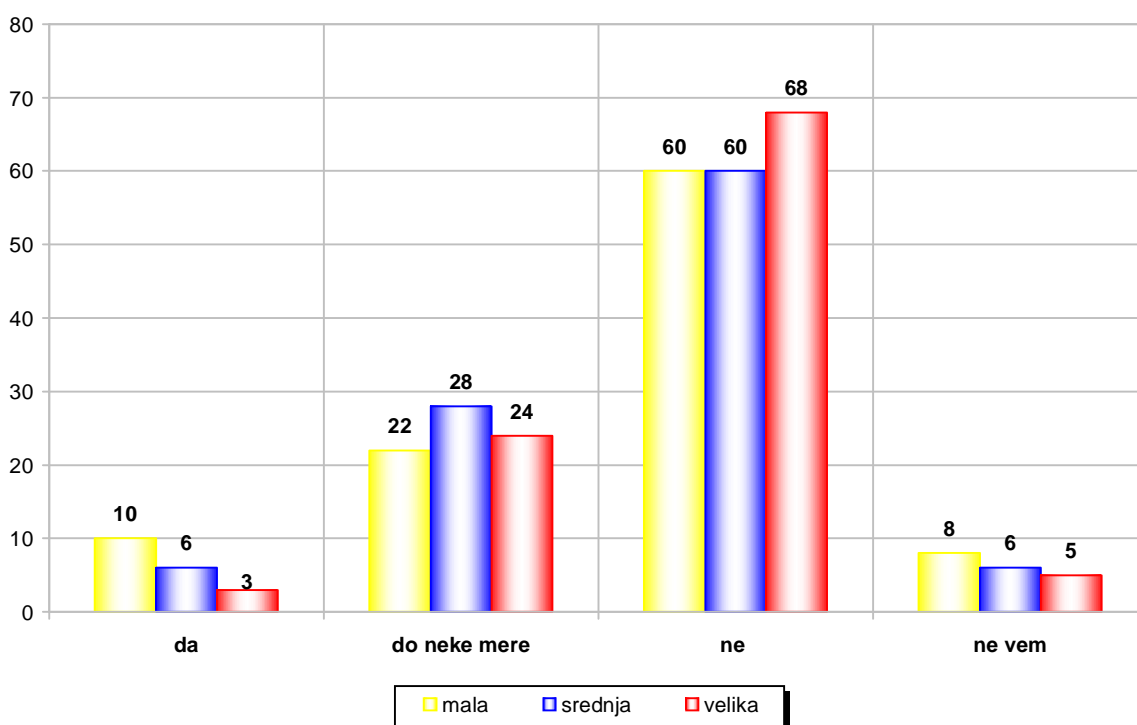
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	3	5	1	9	3,0
da, do neke mere	34	26	24	84	28,0
ne	59	61	73	193	64,3
ne vem	4	8	2	14	4,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Skoraj dve tretjini (64,3 %) anketiranih meni, da korupcija nikakor ne pripomore k razvoju in rasti njihovega podjetja, med njimi je nekaj več anketirancev iz velikih podjetij. 28 % je takšnih, ki pravijo, da korupcija do neke mere vendarle lahko prispeva k njihovem razvoju in rasti, med njimi je nekaj več malih podjetij. Le 3 % podjetij je odgovorilo, da korupcija lahko prispeva k njihovem razvoju in rasti.

Ali menite, da lahko korupcija pripomore k razvoju in rasti slovenskega ekonomskega sistema?

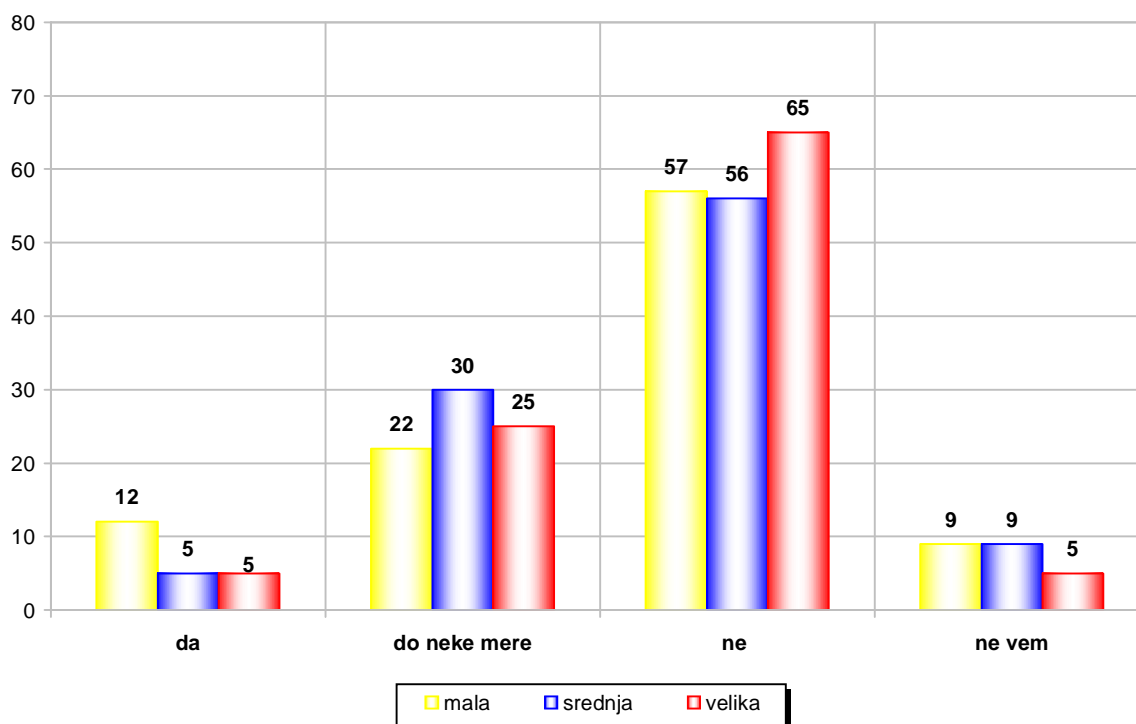
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	10	6	3	19	6,3
da, do neke mere	22	28	24	74	24,7
ne	60	60	68	188	62,7
ne vem	8	6	5	19	6,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Tudi pri tem vprašanju se je velika večina (62,7 %) anketiranih opredelila, da korupcija ne pripomore k razvoju in rasti slovenskega ekonomskega sistema, 24,7 % jim meni, da do neke mere lako prispeva, medtem ko 6,3 % meni, da lahko pripomore.

Ali menite, da lahko korupcija pripomore k razvoju in rasti svetovnega ekonomskega sistema?

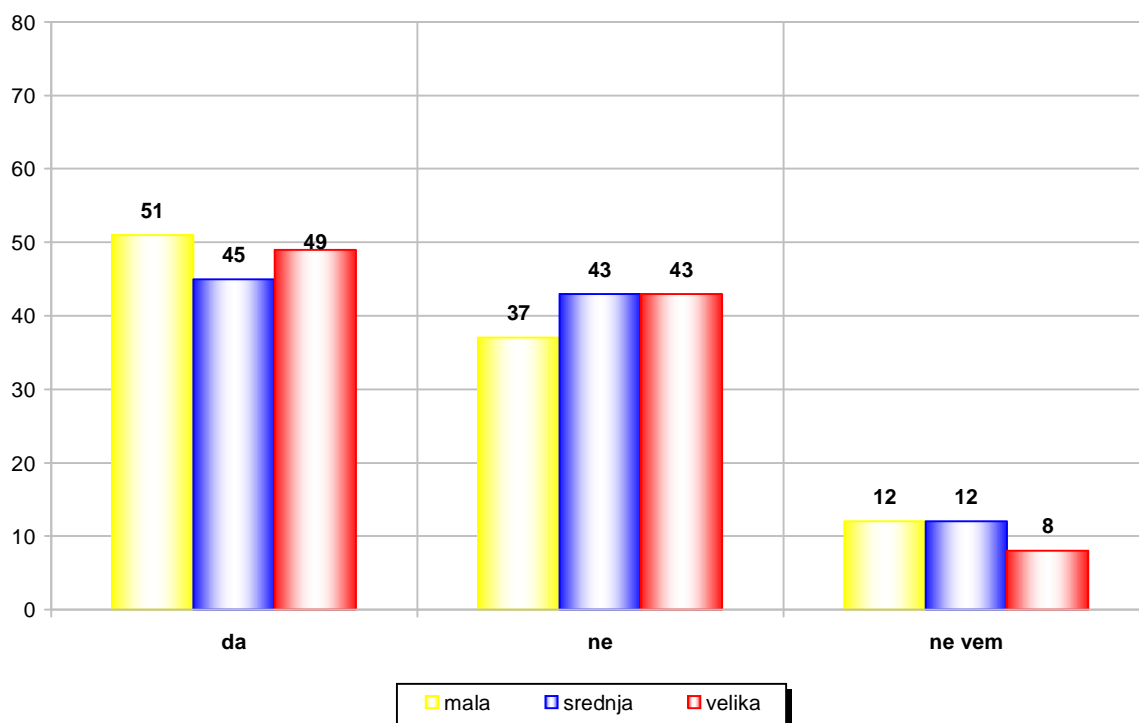
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	12	5	5	22	7,3
da, do neke mere	22	30	25	77	25,7
ne	57	56	65	178	59,3
ne vem	9	9	5	23	7,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Da korupcija lahko prispeva k razvoju in rasti svetovnega ekonomskega sistema, meni le 7,3 % anketiranih podjetij. Da korupcija, vsaj do neke mere pripomore, meni četrina (25,7 %) anketirancev, medtem ko jih kar 59,3 % navaja, da korupcija nikakor ne more prispevati k razvoju in rasti svetovnega ekonomskega sistema.

Ali menite, da je korupcija neizbežen del slovenskega ekonomskega sistema?

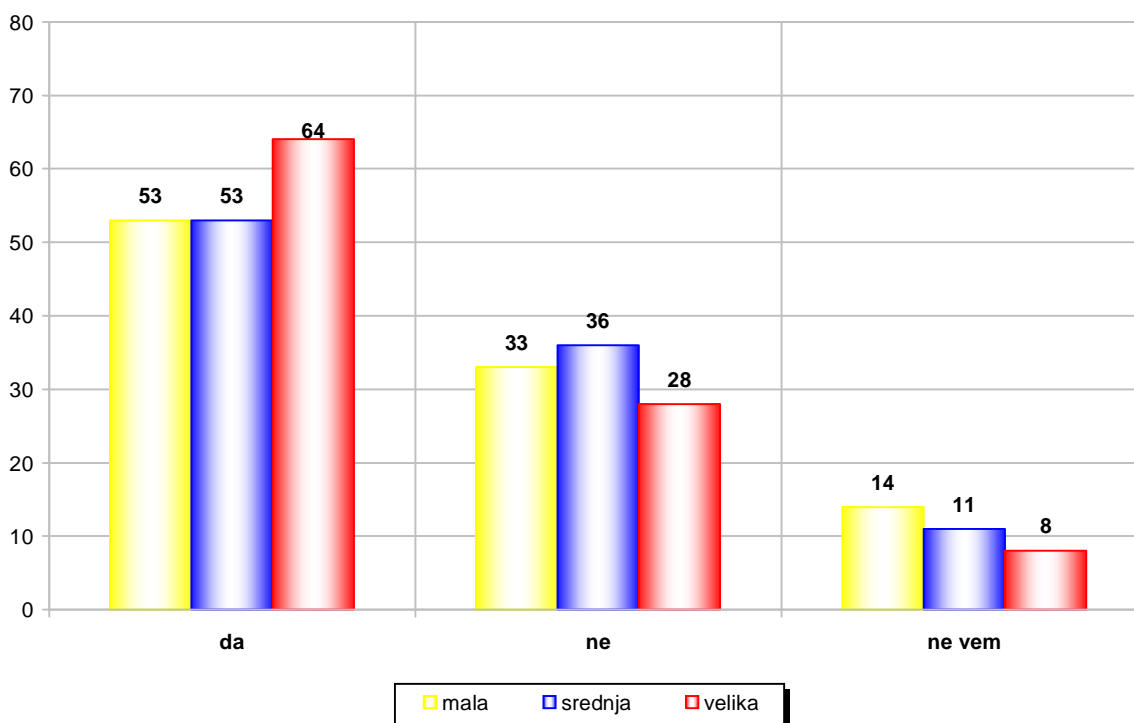
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	51	45	49	145	48,3
ne	37	43	43	123	41,0
ne vem	12	12	8	32	10,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Na vprašanje, ali je korupcija neizbežen del slovenskega ekonomskega sistema, je pritrdilno odgovorila skoraj polovica (48,3 %) anketiranih, med katerimi ni večjih razlik glede na velikost ali dejavnost podjetja iz katerega prihajajo. Da korupcija ni neizbežen del slovenskega ekonomskega sistema meni 41 odstotkov anketiranih, med njimi je le malce več takšnih, ki sodijo v turistično in finančno dejavnost. Desetina anketiranih (10,7 %) pa se pri tem vprašanju ni znala opredeliti.

Ali menite, da je korupcija neizbežen del svetovnega ekonomskega sistema?

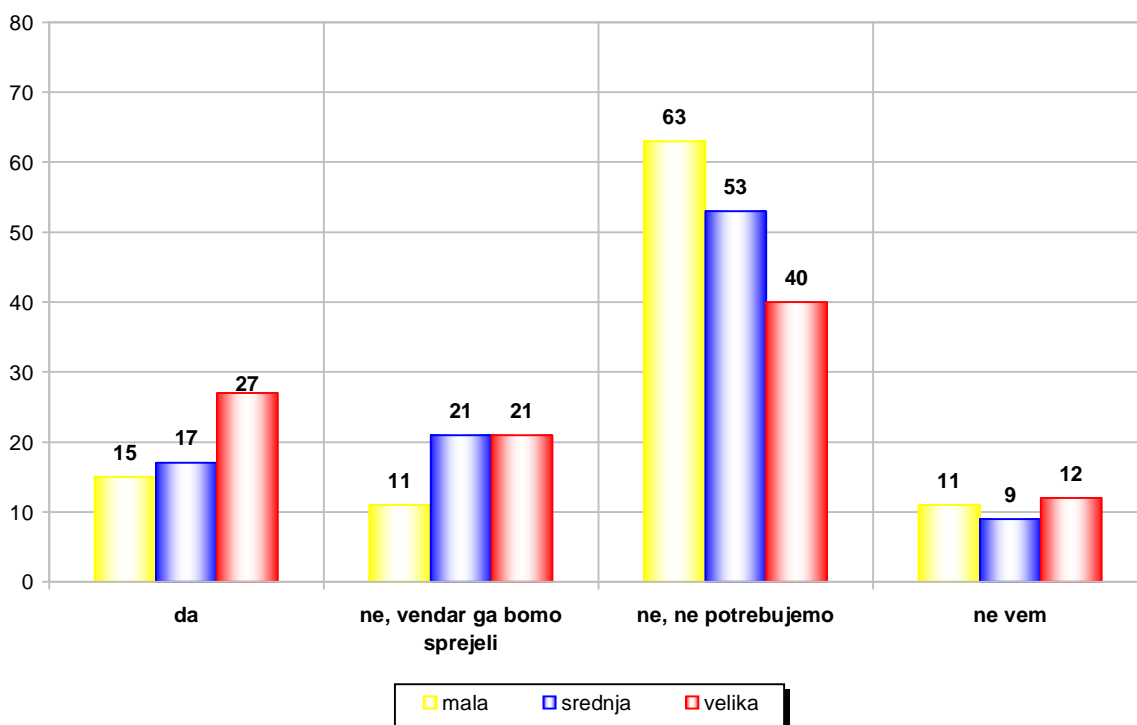
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	53	53	64	170	56,7
ne	33	36	28	97	32,3
ne vem	14	11	8	33	11,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Več kot polovica (56,7 %) anketiranih meni, da je korupcija neizbežen del svetovnega ekonomskega sistema. Slaba tretjina (32,3 %) anketiranih pravi, da ni, desetina pa je takšnih, ki se niso opredelili (11 %).

Ali ste v vašem podjetju sprejeli etični kodeks?

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
da	15	17	27	59	19,7
ne, vendar ga imamo namen sprejeti	11	21	21	53	17,7
ne, kodeksa ne potrebujemo	63	53	40	156	52,0
ne vem	11	9	12	32	10,6
<i>skupaj</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>300</i>	<i>100,0</i>

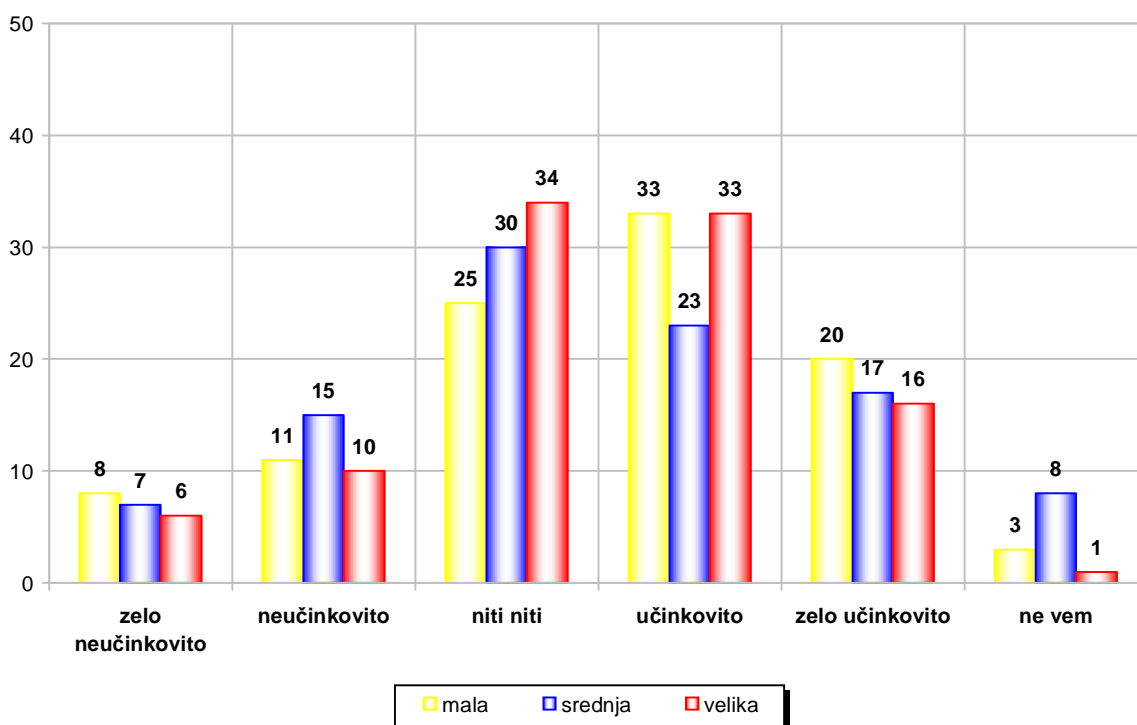

Le slaba petina (19,7 %) slovenskih podjetij je že sprejela etični kodeks. Med njimi je malce več velikih podjetij. 17,7 odstotkov podjetij namerava kodeks v prihodnje še sprejeti, medtem ko je kar več kot polovica (52 %) vodilnih delavcev preričana, da kodeksa ne potrebujejo. Med njimi je nekoliko več anketirancev iz malih podjetij, podjetij, ki sodijo v proizvodno, obdelovalno in predelovalno dejavnost ter takšnih, ki se ukvarjajo s trgovino, popravilom motornih vozil in izdelkov široke porabe.

Kako bi se stanje poslovne etike pri nas lahko izboljšalo? Mi vam bomo našli nekaj predlogov, vi pa na lestvici ocenite, kako učinkoviti se vam ti predlogi zdijo:

A. Etično izobraževanje menedžerjev in podjetnikov na področju poslovne etike:

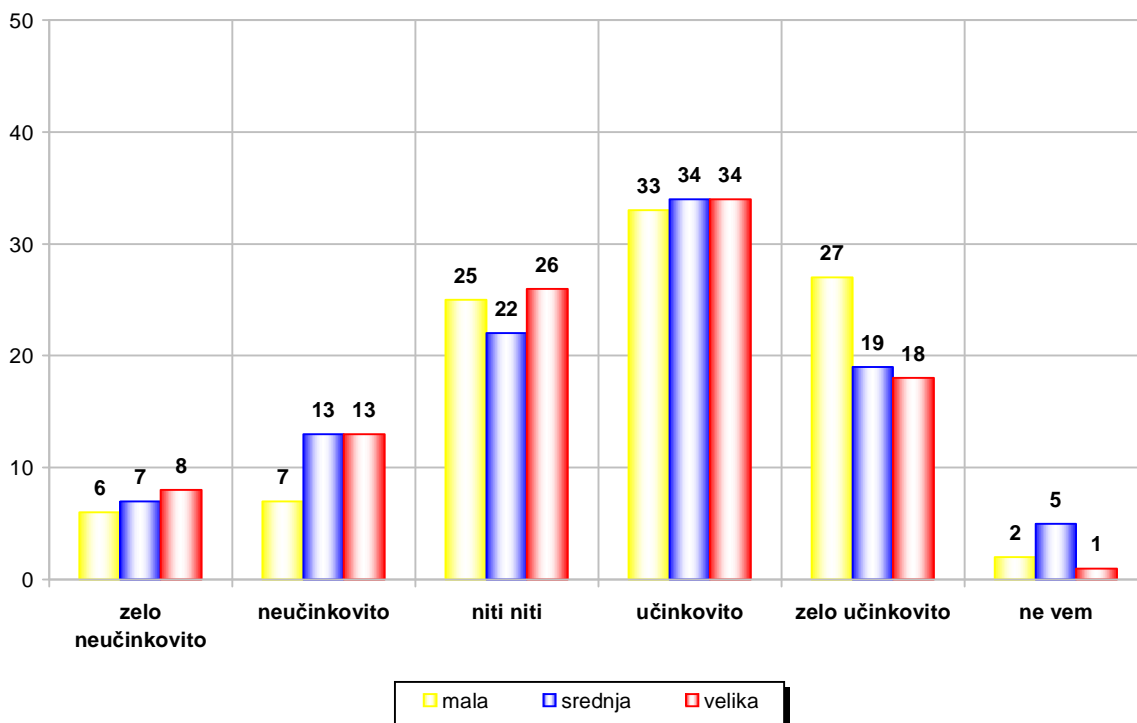
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo neučinkovito	8	7	6	21	7,0
neučinkovito	11	15	10	36	12,0
niti neučinkovito niti učinkovito	25	30	34	89	29,7
učinkovito	33	23	33	89	29,7
zelo učinkovito	20	17	16	53	17,7
ne vem, ne morem oceniti	3	8	1	12	4,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Skoraj polovica anketiranih (skupaj 47,4 %) meni, da bi bilo etično izobraževanje menedžerjev in podjetnikov zelo učinkovito ali učinkovito. Med njimi je nekoliko več anketirancev iz podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo. 29,7 % je neopredeljenih, medtem ko slaba petina (skupaj 19 %) meni, da bi bil tovrsten predlog neučinkovit ali zelo neučinkovit za izboljšanje stanja poslovne etike pri nas.

B. Vspostavitev učinkovitejše zunanje (inšpekcijske in revizijske službe) in notranje (samoregulacija znotraj podjetij) kontrole menedžmenta:

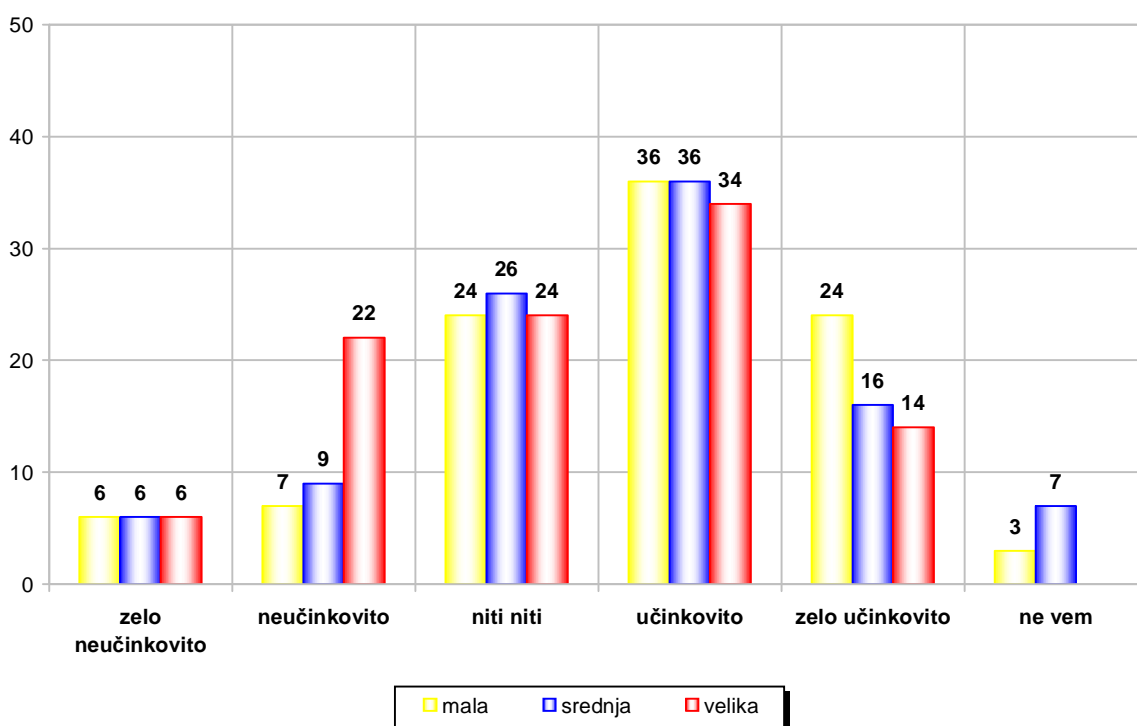
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo neučinkovito	6	7	8	21	7,0
neučinkovito	7	13	13	33	11,0
niti neučinkovito niti učinkovito	25	22	26	73	24,3
učinkovito	33	34	34	101	33,7
zelo učinkovito	27	19	18	64	21,3
ne vem, ne morem oceniti	2	5	1	8	2,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Več kot polovica (skupaj 55 %) meni, da bi bila vzpostavitev učinkovitejše zunanje in notranje kontrole menedžmenta učinkovita. Med njimi je malce več anketirancev iz velikih podjetij, podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, takšnih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost ter turizem. Neopredeljenih je slaba četrtnina (24,3 %). Le slaba petina (skupaj 18 %) meni, da bi bil tovrsten predlog neučinkovit ali zelo neučinkovit.

C. Zaostritev regulative:

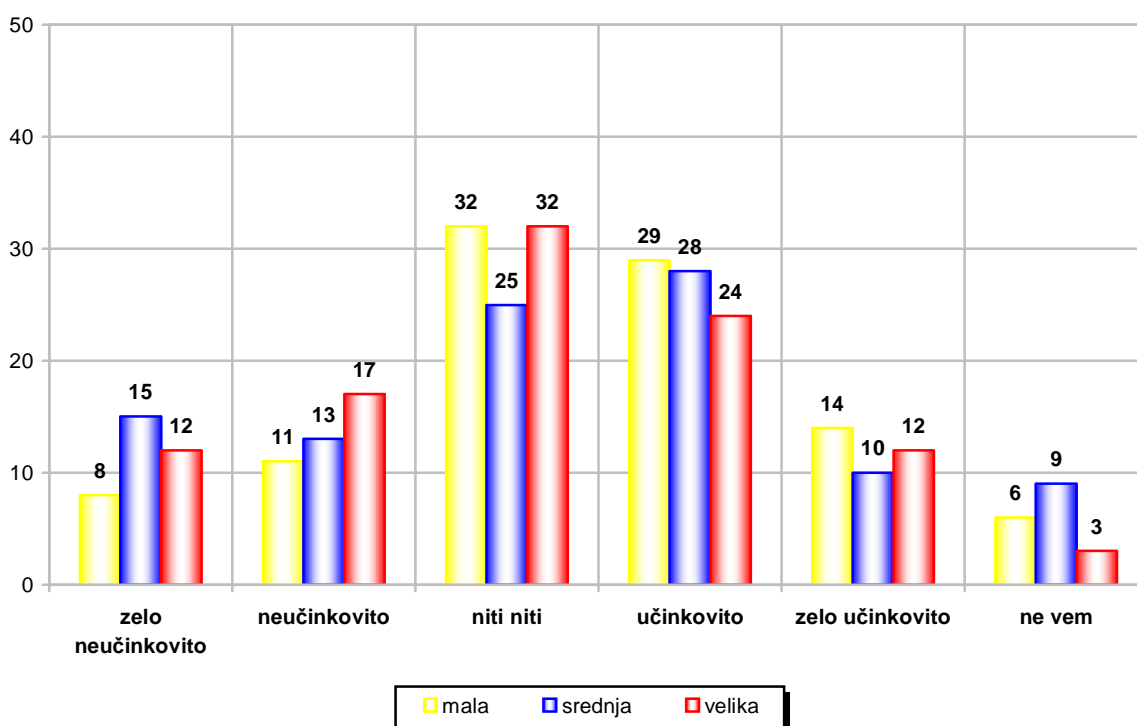
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo neučinkovito	6	6	6	18	6,0
neučinkovito	7	9	22	38	12,7
niti neučinkovito niti učinkovito	24	26	24	74	24,7
učinkovito	36	36	34	106	35,3
zelo učinkovito	24	16	14	54	18,0
ne vem, ne morem oceniti	3	7	-	10	3,3
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Tudi pri tem predlogu, je večina anketiranih menila, da bi bil v splošnem lahko učinkovit (skupaj 53,3 %). Med njimi je nekaj več anketirancev iz malih podjetij, takšnih, ki se ukvarjajo z gradbeniško dejavnostjo ter takšnih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost. Neopredeljenih je slaba četrtnina (24,7 %), medtem ko 18,7 % podjetij meni, da bi bila zaostritev regulative neučinkovita.

D: Spontana sprememba pravil delovanja v podjetjih:

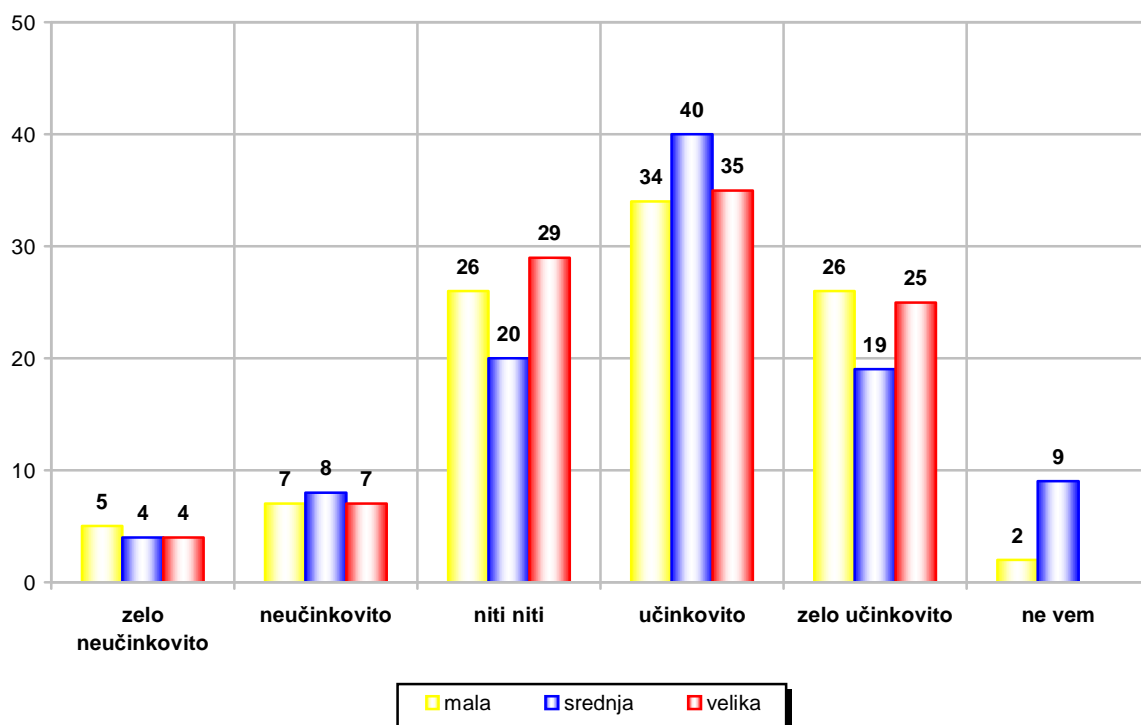
	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo neučinkovito	8	15	12	35	11,7
neučinkovito	11	13	17	41	13,7
niti neučinkovito niti učinkovito	32	25	32	89	29,7
učinkovito	29	28	24	81	27,0
zelo učinkovito	14	10	12	36	12,0
ne vem, ne morem oceniti	6	9	3	18	6,0
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Da bi bila spontana sprememba pravil delovanja v podjetjih učinkovito sredstvo, meni nekoliko manjši delež kot pri prejšnjih predlogih (skupaj 39 %). Med njimi je nekaj več anketirancev iz velikih podjetij, takšnih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost ter takšnih, ki se ukvarjajo z oskrbo z električno energijo, plinom in vodo. Neopredeljenih je 29,7 odstotkov, medtem ko četrtna (25,3 %) podjetij meni, da bi bil neučinkovit.

E. Aktivno uvajanje etične klime v podjetjih:

	<i>mala podjetja</i>	<i>srednja podjetja</i>	<i>velika podjetja</i>	<i>skupaj</i>	
	% (N)	% (N)	% (N)	N	%
zelo neučinkovito	5	4	4	13	4,3
neučinkovito	7	8	7	22	7,3
niti neučinkovito niti učinkovito	26	20	29	75	25,0
učinkovito	34	40	35	109	36,3
zelo učinkovito	26	19	25	70	23,3
ne vem, ne morem oceniti	2	9	-	11	3,7
<i>skupaj</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>300</i>	<i>100</i>

Aktivno uvajanje etične klime v podjetjih bi bilo učinkovito sredstvo za več kot polovico anketiranih (skupaj 59,7 %). Med njimi je nekaj več anketiranih, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, obdelavo in predelavo ter takšnih, ki sodijo v trgovinsko dejavnost. Takšnih, ki menijo, da bi bil ta predlog neučinkovit je skupno 11,7 %, četrtnina anketiranih pa se ni opredelila.